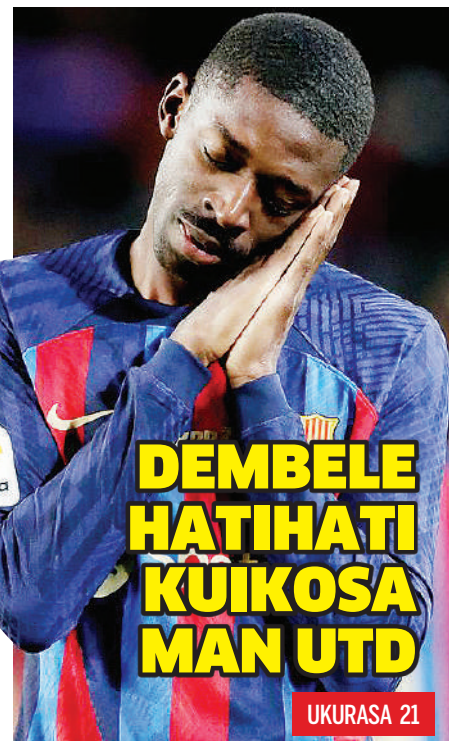

Mwili aliyepotea mtoni siku nne wakitwa umebaki kichwa na mifupa

UKURASA 5

UKURASA 21

Nipashe

Jumatatu Januari 30, 2023 Tanzania 1,000/- Kenya 100/-

ISSN 0856 • Na. 0581206

www.ippmedia.com

MWANGA WA JAMII

The Guardian digital

nipasheTZ

nipasheTZ

nipasheTZ

0745 700710

LIKE & FOLLOW US

Kaimu Katibu Mtendaji wa Baraza la Mitihani la Taifa (NECTA), Athumani Amasi

MATUSI, UDANGANYIFU

Mamia wafutiwa matokeo mtihani kidato cha IV

• **Wadau** watoa hadhari maadili kwa vijana... *Endelea Uk.2*

YALIYOMO

UKURASA WA 3

WANAHISA CRDB KUPATA GAWIO NONO MWAKA HUU

MARA nyingi si rahisi kwa taasisi kufanya mabadiliko makubwa...

UKURASA WA 15

WAUGUZI, WAKUNGA WATATU WACHUKULIWA HATUA KISA UZEMBE

BARAZA la Uuguzi na Ukunga Tanzania limewachukuliwa hatua maofisa uuguzi na ukunga watatu kwa makosa...

Matatani madai kuua mtoto kisa fungu la mchicha

UKURASA 5

UKURASA 2

Shehena ya vyuma chakavu ikiwa imekusanywa katika moja ya viwanda. **PICHA: MTANDAO**

Mwandosya atoa angalizo biashara ya vyuma chakavu

MICHEZO

SIMBA YAIWEKA KIPORO AFRICAN SPORTS UK.20

KATUNI UK.6

Wanafunzi wa Shule ya Sekondari ya Feza Boys wakishangilia baada ya kutangazwa kwa matokeo ya kidato cha nne na kuongoza kwa ufaulu kwa kupata daraja la kwanza. **PICHA: MPIOGAPICHA WETU**

Mamia wafutiwa matokeo mtihani kidato cha IV

Na Romana Mallya

BARAZA la Mitihani (NECTA) limetangaza matokeo ya Mtihani wa Taifa wa Kidato cha Nne (CSEE) uliofanyika mwaka jana, watahiniwa 333 wakifutiwa matokeo na kuyazuia ya watahiniwa 286.

Vilevile, baraza hilo limevifungia vituo vitatu kutokana na udanganyifu huku baadhi ya wanafunzi wakiandika matusi kwenye karatasi za kujibia mtihani huo.

Kaimu Katibu Mtendaji wa NECTA, Athumani Amasi, alitangaza matokeo hayo jana mkoani Dar es Salaam, akibainisha kuwa jumla ya watahiniwa 566,636 walijaliwa kuufanya, wasichana wakiwa 306,052 sawa na asilimia 54.01 na wawulana ni 260,584 sawa na asilimia 45.99 ambapo wa shule ni 534,753 na wa kujitegemea ni 31,883.

Amasi alisema baraza limeyafuta matokeo yote ya watahiniwa 333. Kati yao, mmoja wa Mtihani wa Maarifa (QT) baada ya kubainika kufanya udanganyifu katika mtihani huo.

"Tumefuta matokeo ya watahiniwa wanne wa shule walioandika lugha ya matusi katika skripti zao. Shule na vituo vilivyofungwa kuwa vituo vya mtihani ni vitatu vilivyothibitika kupanga na kufanya udanganyifu katika mtihani huo hadi hapo baraza litakapojiridhisha kuwa ni salama kwa uendeshaji wa mtihani ya kitaifa."

"Vituo hivyo ni S2365 Andrew Faza Memorial na S0265 Cornelius vyote vipo Manispaa ya Kinondoni, Dar es Salaam na kingine S5387 na P5387 Mnemonic Academy kilichoko Halmashauri ya Mjini, Mjini Magharibi," alibainisha.

Alisema kati ya watahiniwa 534,753 wa shule waliosajiliwa, 522,217 sawa na asilimia 97.66 walifanya mtihani huo ambapo wasichana ni 280,251 sawa na asilimia 97.40 na wawulana ni 241,966 sawa na asilimia 97.96. Watahiniwa 12,536

sawa na asilimia 2.34 hawakuufanya.

Alisema kati ya watahiniwa 31,883 wa kujitegemea waliosajiliwa, 28,560 sawa na asilimia 89.58 walifanya na watahiniwa 3,323 sawa na asilimia 10.42 hawakuufanya.

"Jumla ya watahiniwa 12,110 walijaliwa kufanya Mtihani wa Maarifa wakiwamo wasichana 8,004 sawa na asilimia 66.09 na wawulana 4,106 sawa na asilimia 33.91.

"Kati ya watahiniwa wali-osajiliwa, 9,557 walifanya Mtihani wa Maarifa wakiwamo wasichana 6,147 sawa na asilimia 76.8 na wawulana 3,410 sawa na asilimia 83.05.

"Watahiniwa 2,553 sawa na asilimia 21.08 hawakuufanya ambapo kati yao wasichana ni 1,857 sawa na asilimia 23.2 na wawulana ni 696 sawa na asilimia 16.95," alisema.

UFAULU WA JUMLA

Amasi alisema jumla ya watahiniwa wa shule 456,975 kati ya 520,558 wenyewe matokeo ambao ni sawa na asilimia 87.79, wamefaulu kwa kupata madaraja ya kwanza, pili, tatu na la nne.

Alisema kati yao wasichana 243,285 sawa na asilimia 87.08 na wawulana ni 213,690 sawa na asilimia 88.6.

Alisema kwa mwaka 2021 waliofaulu walikuwa ni 422,388 sawa na asilimia 87.30, hivyo ufaulu wa mwaka 2022 umeongezeka kwa asilimia 0.49 kilinganishwa na mwaka 2021.

UBORA WA UFAULU

Amasi alisema kwa kuanzilia madaraja waliyopata watahiniwa wa shule, unaonyesha waliopata ufaulu mzuri wa daraja la kwanza, la pili na tatu ni 192,348 sawa na asilimia 36.95, wakiwamo wasichana 87,098 sawa na asilimia 31.18 na wawulana 105,250 sawa na asilimia 43.64.

Alisema kwa mwaka 2021 waliofaulu kwa madaraja hayo walikuwa ni 173,422 sawa na asilimia 35.84,

hivyo ubora wa ufaulu umeongezeka kwa asilimia 1.11 kulinganishwa na mwaka 2021.

Amasi alisema ufaulu wa masomo ya lugha, takwimu za somo la Kiswahili zinaonyesha jumla ya watahiniwa 18,442 sawa na asilimia 3.54 wamepata daraja A, 71,745 sawa na asilimia 13.78 daraja B, 294,164 sawa na asilimia 56.52 daraja C, watahiniwa 113,131 sawa na asilimia 21.74 wamepata daraja D na daraja F wapo 23,019 sawa na asilimia 4.42.

Alisema somo la Kiingereza (English Language) waliopata daraja A ni 13,747 sawa na asilimia 2.64, daraja B ni 20,990 sawa na asilimia 4.03, daraja C ni 115,297 sawa na asilimia 22.15, daraja D ni 207,640 sawa na asilimia 39.89 na waliopata F ni 162,804 sawa na asilimia 31.28.

Kwa upande wa masomo ya sanaa, Amasi alisema katika somo la Civics takwimu zinaonyesha, jumla ya watahiniwa 3,982 sawa na asilimia 0.77 wamepata daraja A, 18,506 sawa na asilimia 3.56 wamepata daraja B, 141,151 sawa na asilimia 27.12 wamepata daraja C, 200,863 sawa na asilimia 38.60 daraja D na 155,891 sawa na asilimia 29.96 daraja F.

"Somo la Historia, watahiniwa 8,473 sawa na asilimia 1.66 wamepata daraja A, 21,781 sawa na asilimia 4.28 daraja B, 124,432 sawa na asilimia 24.43 wamepata daraja C, 161,187 sawa na asilimia 31.65 daraja D na 193,484 sawa na asilimia 37.99 wamepata daraja F.

"Somo la Jiografia, watahiniwa 3,236 sawa na asilimia 0.62 wamepata daraja A, 16,243 sawa na asilimia 3.13 daraja B, watahiniwa 148,398 sawa na asilimia 28.58 daraja C, 175,337 sawa na asilimia 33.77 wamepata daraja D na 176,057 sawa na asilimia 33.9 wamepata daraja F."

Kwa masomo ya Sayansi na Hisabati, kiongozi huyo alisema takwimu za somo la Fizikia zinaonyesha jumla ya watahiniwa 530 sawa na asilimia 0.46 wamepata daraja

A, 3,009 sawa na asilimia 2.64 daraja B, 27,330 sawa na asilimia 23.94 daraja C, watahiniwa 47,140 sawa na asilimia 41.30 daraja D na 36,135 sawa na asilimia 31.66 daraja F.

Alisema kwa somo la Kemia, jumla ya watahiniwa 10,816 sawa na asilimia 6.98 wamepata daraja A, 22,347 sawa na asilimia 14.42 daraja B, 72,565 sawa na asilimia 46.81 daraja C, 39,487 sawa na asilimia 25.47 daraja D na 9,792 sawa na asilimia 6.32 daraja F.

"Takwimu za somo la Bailoia zinaonyesha watahiniwa 21,518 sawa na asilimia 4.13 wamepata daraja A, 34,077 sawa na asilimia 6.55 daraja B, 134,555 sawa na asilimia 25.86 daraja C, 162,896 sawa na asilimia 31.30 daraja D na 167,353 sawa na asilimia 32.16 wamepata daraja F.

"Hisabati, jumla ya watahiniwa 11,245 sawa na asilimia 2.16 wamepata daraja A, 9,984 sawa na asilimia 1.92 wamepata daraja B, 34,783 sawa na asilimia 6.68 wamepata daraja C, 48,476 sawa na asilimia 9.32 wamepata daraja D na 415,844 sawa na asilimia 79.92 wamepata daraja F"

WADAU ELIMU

Meneja Mawasiliano na Uhusiano wa taasisi isiyo ya kiserikali ya Uwezo Tanzania inayojishughulisha na masuala ya elimu, Greyson Mgoi alisema suala la watoto kuandika matusi kwenye mtihani halijaitokeza kwa mara ya kwanza, akiitaka serikali kuhakikisha watoto wanapoandaliwa kwa ajili ya mitihani, wafundishwe pia umuhimu wake kwa maisha yao.

Pia alisema kuna haja ya kuwafundisha watoto suala la kujitambua, maadili na heshima.

"Ukiona mtoto amefika hatua ya kuandika matusi kwenye mtihani, huyo hana heshima na maadili. Tunafahamu somo la maadili linafundishwa lakini kuna haja kwenda mbali zaidi ya kile kinachofundishwa ili watoto wajitambue," alishauri.

Mwandosya atoa angalizo biashara vyuma chakavu

Na Maulid Mmbaga

MWENYEKITI wa Bodi ya Mamlaka ya Udhhibiti wa Huduma za Nishati na Maji (EWURA), Prof. Mark Mwandosya, ametoa angalizo kuhusu biashara ya vyuma chakavu nchini, huku akiishauri serikali kuchukua hatua za haraka.

Amesema biashara hiyo imekuwa chanzo cha uharibifu na upotevu wa miundombinu ya umeme, minara, nyaya na ni adui mkubwa wa maendeleo ya nishati hiyo.

Alitoa angalizo hilo juzi wakati bodi hiyo ilipofanya ziara ya kukagua mwendelezo wa utekelezaji wa ujenzi wa mradi wa Bwawa la Kufua Umeme la Julius Nyerere (JNHPP).

Pamoja na mambo mengine, Prof. Mwandosya alishauri watakabainika kuhusika kuhujumu miundombinu ya umeme wachukuliwe hatua kali.

Alisema wahusika wanapaswa kuchukuliwa hatua kwa sababu wanachangia uharibifu wa minara na nyaya za umeme na kusababisha miundombinu hiyo kuharibika.

Prof. Mwandosya alisema: "Sasa imekuwa ni kawaida katika nchi zetu za kiafrika, kuna kitu kinaitwa vyuma chakavu, hamna adui mkubwa wa maendeleo ya umeme kama kitu kinaitwa biashara ya vyuma chakavu."

"Wale ambao wanakwenda wanaharibu minara yetu na kuchukua nyaya na kwenda kuuza kwenye viwanda vya vyuma chakavu. Mwenye kiwanda na anayesafirisha lazima wote wawajibike kwa sababu huo ni uhujumu uchumi." Akizungumzia kuhusu JNHPP, alipongeza serikali kwa kuendelea kufanya vizuri katika kuendelea ujenzi wa mradi huo kwa kasi kubwa.

Alisema kukamilika kwa bwawa hilo kutaondoa tatizo la upungufu wa umeme na kusaidia uwapo wa nishati hiyo ya uhakika kwa wananchi na utakapokamilika unategemewa kuzalisha megawati 2,115 za umeme.

"Uzalishaji wa umeme utakuwa mkubwa hivyo kwa miaka mingi sitegemei kwamba tutakuwa na uhaba wa upatikanaji wa umeme, nishati hii ni mfumo, lakini mambo mengine yanayoambatana nayo ni njia za kusambaza umeme kwenye vyanzo, hivyo lazima kila wakati kuwe na uhakika kwamba unapojenga njia za namna hii lazima uhakikishwe mwishoni kwenye matumizi na njia zake zinakuwa imara.

"Kwa upande wa uzalishaji tutakuwa vizuri na lazima tuweke miundombinu vizuri kutoka kwenye njia kuu zenye ukuushusha umeme kwenye njia za kawaida mpaka kwenye viwanda na majumbani," alisema Profesa Mwandosya.

Kaimu Mhandisi Mkazi wa JNHPP, Justus Mtolera, alisema kuwa ujenzi wa mradi huo umefika asilimia 80.22 na kina cha maji kimefikia urefu wa mita 124.8 kutoka usawa wa bahari ikiwa ni mwezi mmoja tangu Rais Samia Suluhu Hassan afunge rasmi lango la kuchepusha maji ya Mto Rufiji ili kuruhusu kuanza kujaa ndani ya bwawa hilo.

Alibainisha kuwa kiwango cha maji kinachohitajika kuzalisha umeme katika bwawa hilo ni kuanzia kina cha mita 163 hadi 184 kutoka usawa wa bahari na wakati maji yanaendelea kujazwa wanahakikisha kuwa Mto Rufiji yanapita kwa ajili ya matumizi ya viumbe hai na ikolojia.

Wanahisa CRDB kupata gawio nono mwaka huu

Na Mwandishi Wetu

MARA nyingi si rahisi kwa taasisi kufanya mabadiliko makubwa ya uongozi na kuendelea kupata mafanikio hasa pale kunapokuwa na kiongozi aliyedumu kwa kipindi kirefu na kuacha alama kubwa.

Hali imekuwa tofauti kwa Benki ya CRDB ambayo mwaka 2018 ilifanya mabadiliko ya kumteua Abdulmajid Nsekela kuwa Mkurugenzi Mtendaji wake, aki-chukua nafasi ya Dk. Charles Kimezi aliyehudumu kwenye nafasi hiyo kwa zaidi ya miongo miwili.

Taarifa za fedha za robo ya mwisho ya mwaka 2022 zinaonyesha mafanikio makubwa ya Benki ya CRDB yaliyopatikana kwa mwaka 2022 ambao ulikuwa mwaka wa mwisho wa utekelezaji wa mkakati wake wa miaka mitano wa kuanzia mwaka 2018 hadi 2022.

Taarifa hizo za fedha za CRDB zinaonesha katika mwaka wa mwisho wa utekelezaji wa mpango mkakati wa biashara, kulikuwa na ufanisi kwenye maeneo karibu yote ambapo faida baada ya kodi iliongezeka kwa asilimia 31 na kufika Sh. bilioni 353 mwaka 2022 kutokana na juhudi makini zilizoelkezwa katika kukuza mapato yasiyotokana na mtaji.

“Siku zote lengo letu ni kutoa bidhaa na huduma bora kwa wateja wetu huku tukitoa thamani kwa wanahisa wetu ambao wametumia fedha zao walizotafuta kwa jasho kuwekeza katika benki yetu,” anasema Nsekela, Mkurugenzi Mtendaji wa Benki ya CRDB ambaye mwishoni mwa mwaka jana alipata utambuzi maalum wa Taasisi ya Benki nchini (TIOB) kutokana na mchango wake katika sekta ya fedha.

Kuongezeka kwa faida ya Benki ya CRDB ni habari njema kwa jamii ya Watanzania kwa kuwa benki hiyo hutenga asilimia moja ya faida yake kwa miradi ya kijamii, hivyo kwa mwaka huu inatarajiwa zaidi ya Sh. bilioni tatu kutumika katika miradi ya kijamii kwenye maeneo ya elimu, afya, mazingira na uwezeshaji wa vijana na wanawake.

Kwa mujibu wa Ripoti ya Utekelezaji wa Mpango Mkakati wa Miaka Mitano ulioishia mwaka 2022, kwa mwaka 2021,

benki hiyo ilitoa gawio la Sh. bilioni 36 kwa wanahisa kutoka gawio la Sh. bilioni tano la mwaka 2017.

Ripoti hiyo imeonyesha kwamba mwaka 2018, 2019 na 2020 benki hiyo ilitoa Sh. bilioni 8, Sh. bilioni 17 na bilioni 22 kwa mfuatano huo.

Bei ya hisa za Benki ya CRDB mwaka jana iliongezeka kwa asilimia 147 hadi kufikia Sh. 395 mwishoni mwa mwaka jana kutoka Sh. 160 mwaka 2017, yaani miaka mitano iliyopita.

Wakati mafanikio hayo yakishuhudiwa, Benki ya CRDB imeendelea kushikilia nafasi yake ya benki kubwa zaidi nchini kutokana na rasilimali zake kufikia jumla ya Sh. trilion 11.6 mwishoni mwa mwaka jana.

Hilo ni ongezeko la asilimia 32 kulinganishwa na Sh. trilion 8.8 ilizorekodi mwaka 2021.

Taarifa za fedha za benki ambazo hazijakaguliwa za robo ya nne ya mwaka jana na mapitio ya Utekelezaji wa Mpango Mkakati wa Miaka Mitano zinaonyesha hilo ni ongezeko la asilimia 97 kulinganishwa na jumla ya rasilimali zenye thamani ya jumla ya Sh. trilion 5.9.

Utoaji wa mikopo uliongezeka kufikia Sh. trilion 6.9 mwaka jana sawa na ongezeko la asilimia 36 kutoka Sh. trilion tano mwaka 2021.

Hilo ni ongezeko la asilimia 138 kulinganishwa na mikopo ya Sh. trilion 2.8 iliyotolewa miaka mitano iliyopita, hivyo kuongeza mizania ya benki hiyo.

Taarifa hizo zinaonyesha kuwa uwiano wa Mikopo Chechefu (NPL) ulipungua na kufikia asilimia 2.8 Desemba mwaka jana, karibia nusu ya kiwango cha ukomo cha asilimia tano.

Hilo linaonyesha ufanisi kiutendaji kutoka asilimia 12.4 iliyorekodiwa katika kipindi kama hicho mwaka 2017.

Kwa mujibu wa taarifa hizo, amana za wateja zilifikia Sh. trilion 8.2 mwaka jana, ikiwa ni ongezeko la asilimia 27 kulinganishwa na trilion 6.4 za mwaka 2021 na ongezeko la asilimia 88 kutoka Sh. trilion 4.3 miaka mitano iliyopita.

Mtaji wa benki hiyo ulifikia Sh. trilion 1.5 mwaka jana sawa na ongezeko la asil-

imia 21 kulinganishwa na Sh. trilion 1.2 mwaka 2021 na ukuaji wa asilimia 102 kulinganishwa na Sh. bilioni 733 miaka mitano iliyopita.

Kwa mujibu wa taarifa hizo, mapato ya wanahisa yalikuwa kwa asilimia 26 kufikia Desemba 2022 kutoka asilimia 24 katika kipindi kama hicho mwaka 2021, huku uwiano wa gharama ukipungua kufikia asilimia 49.4 mwaka jana kulinganishwa na asilimia 67.04 miaka mitano iliyopita.

Mapato ya jumla yalifikia trilion 1.11 mwaka jana kulinganishwa na Sh. bilioni 984 mwaka 2021, sawa na ongezeko la asilimia 13. Hilo pia ni ongezeko la asilimia 79 kulinganishwa na Sh. bilioni 621 zilizo-patikana miaka mitano iliyopita.

Mapato halisi ya riba yameongezeka kwa asilimia 74 na kufikia Sh. bilioni 713 mwaka jana kutoka Sh. bilioni 410 mwaka 2017.

Faida baada ya kodi iliongezeka kwa asilimia 31 hadi kufikia Sh. bilioni 351 mwaka jana kutoka Sh. bilioni 268 mwaka 2021 kutokana na kuongezeka kwa mapato.

Katika kutekeleza mkakati wake wa kibiashara wa miaka mitano (2017-2022), Benki ya CRDB imeongeza ushirikiano wake wa kimkakati, ukijumuisha kufanya kazi na Mfuko wa Taifa wa Bima ya Afya (NHIF) kutoa bima ya matibabu kupitia vyama vya ushirika na kushirikiana na Shirika la Posta Tanzania (TPC) kutoa

huduma za kibenki kupitia mtandao wa matawi yake.

Katika kipindi cha nusu muongo, benki hiyo pia imepata zaidi ya Sh. trilion moja kutoka kwa washirika wa kimataifa ili kuongeza uwezo wake wa kuhudumia mahitaji ya soko, pia imepata kiasi cha Sh. bilioni 460 kwa ajili ya programu za kukabiliana na athari za mabadiliko ya tabianchi.

Katika kusaidia sekta binafsi, benki hiyo imetoa mikopo ya jumla ya Sh. bilioni 173 kwa hoteli na utalii, Sh. bilioni 460 kwenye mafuta na gesi, Sh. bilioni 69 kugharamia sekta ndogo ya dawa, Sh. bilioni 529 kwenye biashara, na Sh. bilioni 575 katika kukuza kilimo, hasa uzalishaji sukari, pamba, chai, kahawa na tumbaku.

Katika jitihada za kuongeza ujumuishi wa kifedha, benki hiyo imeongeza wateja milioni moja, kutoa mikopo kwa wajasiri-amali wadogo zaidi ya 200,000 na kutoa elimu ya fedha kwa zaidi ya watu milioni nne.

Katika kipindi hicho cha miaka mitano, Benki ya CRDB pia imeshiriki kufadhili miradi muhimu ya kimkakati, ikiwa ni pamoja na Mradi wa Umeme wa Maji wa Julius Nyerere (JNHPP), reli ya kisasa (SGR), usambazaji wa umeme vijijini (REA), ujenzi wa Uwanja wa Ndege wa Kimataifa wa Julius Nyerere (Terminal 3) na miradi ya nyumba iliyotekelezwa na Shirika la Nyumba la Taifa (NHC).

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA
WIZARA YA NISHATI
MAMLAKA YA UDHIBITI WA
HUDUMA ZA NISHATI NA MAJI
(EWURA)

TAARIFA KWA UMMA

(Imetolewa chini ya kifungu Na.19 cha sheria ya Mamlaka ya Udhhibiti wa Huduma za Nishati na Maji (EWURA), Sura ya 414 ya Sheria za Tanzania na Kanuni Na. 20 (4) ya Kanuni za Kanuni za Mafuta Biashara ya Jumla, Uhifadhi, Rejareja na Matumizi Binafsi), Gazeti la Serikali Toleo Na. 150 la 2022)

TAARIFA inatolewa kwa umma kwamba Mamlaka ya Udhhibiti wa Huduma za Nishati na Maji (EWURA) imepokea ombi la kubadili umiliki wa leseni na jina la kituo cha mafuta kama ifuatavyo:-

<p>Jina la awali la kituo: TSN Oil Tanzania Limited - Kisasa Petrol Station Nambari ya Leseni: PRL-2018 - 282 Mahali Kituo kilipo: Kiwanja Namba. 37, Kitalu "B", Eneo la Kisasa B Senta, Mtaa wa Ilazo, Kata ya Ipagala, Wilaya ya Dodoma, Mkoa wa Dodoma</p> <p>Jina linalopendekezwa: Vivo Energy (T) Limited T/A Kisasa Petrol Station Mmiliki wa awali: TSN Oil Tanzania Limited T/A Kisasa Petrol Station Mmiliki mpya: Vivo Energy (T) Limited</p>	<p>Mtu yeyote mwenye maoni au pingamizi dhidi ya mabadiliko ya umiliki na majina ya leseni tajwa hapo juu, afanye hivyo kwa maandishi na kuwasilisha EWURA kwa anwani iliyotajwa hapa chini ndani ya siku kumi na nne toka tarehe ya tangazo hili.</p>
---	--

Mamlaka ya Udhhibiti wa Huduma za Nishati na Maji
Jengo la EWURA, Kiwanja Na 3, Kitalu AD, Medeli Magharibi
S. L. P 2857, Dodoma.
Simu: +255-26 2329003-3; Nukushi: +255-26 2329005;
Namba ya Bure 0800110030;
Barua pepe: info@ewura.go.tz Tovuti: http://www.ewura.go.tz

Imetolewa na:
Mkurugenzi Mkuu
EWURA

Wananchi walalamika kwa Chongolo mradi kusuasua miaka 10

Na Mary Geoffrey, MVOMERO

WANANCHI wa Kijiji cha Wami Dakawa, wilayani Mvomero mkoani Morogoro wamelalamikia kusuasua kwa ujenzi wa jengo la huduma za uzazi kwenye Zahanati ya Dakawa tangu mwaka 2013.

Ujenzi wa jengo hilo linalojumuisha huduma ya kujifungua limefika hatua ya lenta.

Katibu wa Shina Namba 18 kwenye Kijiji hicho, Sixtus Lugenge, aliwasilisha malalamiko hayo jana kwa Katibu Mkuu wa Chama Cha Mapinduzi (CCM), Daniel Chongolo alipomtembelea kukagua uhai wa chama na kusikiliza kero za wananchi katika ziara yake inayoendelea mkoani hapo.

Lugenge alisema kwa miaka 10 sasa jengo hilo limeshindwa kukamilika na hivyo kusababisha usumbufu kwa wa-

nawake wanaotaka kujifungua.

“Tunaomba Katibu Mkuu utusaidie ujenzi wa zahanati hii ukamilike ili wanawake wapate huduma ya uzazi,” alisema.

Kaimu Mkurugenzi wa Halmashauri ya Mvomero, Dk. Philipina Tatus, alisema kuwa mwaka 2021/22 walitenga Sh. milioni 50 kwa ajili ya kukamilisha ujenzi wa mradi huo, lakini baadaye fedha hizo zilibadilishwa matumizi.

Alisema kuwa mwaka jana walipewa maagizo ya kutenga bajeti ya Sh. milioni 40 na wanatarajia kutekeleza suala hilo kwa mwaka ujao wa fedha.

Chongolo aliagiza halmashauri kutafuta fedha za kukamilisha mradi huo ili ujenzi huo ukamilike mwaka huu.

Pia alitoa Sh. milioni moja za kuchagiza halmashauri kutafuta fedha nyingine za kukamilisha mradi huo ili wanawake wapate huduma salama.

Tembo Nickel ilivyotambua, kuthamini wahudumu afya ngazi ya jamii

Na Mwandishi Wetu

KWA mujibu wa takwimu rasmi za Wilaya ya Ngara, kuna vituo vya afya sita ambavyo vinahudumia watu 107,369, huku upungufu ukiwa ni vituo 16.

Wilaya hiyo ina zahanati 48 zinazohudumia watu 310,889, huku upungufu wa zahanati ukiwa ni 27, wakati wauguzi wakiwa ni 153 na upungufu uliopo ni wa wauguzi 228.

Wilaya hiyo ina madaktari 23 wanaohudumia wananchi wote wa Wilaya ya Ngara, huku upungufu ni wa madaktari 51.

Takwimu hizi zinatoa taswira ya hali ya sekta ya afya kwenye maeneo mbalimbali nchini ambapo kila leo vilio vya upungufu wa madaktari, wahudumu wa sekta ya afya na vituo vya afya na zahanati, vinasikika kila kona.

Sensa ya watu na makazi ya mwaka 2022, inatoa picha halisi ya huduma mbalimbali za kijamii kwa nchi nzima.

Kwa mujibu wa sensa hiyo, Wilaya ya Ngara, mkoani Kagera ina watu milioni 2.989 kati yao wanaume ni 1.459 na wanawake 1.530.

Matokeo hayo ya sensa, yanaonyesha kuwa mkoa mzima una vituo 381 vya huduma za afya, kati yake zahanati zikiwa ni 301, vituo vya afya 59 na hospitali 21.

Ni kutokana na upungufu huo wa wataalamu na vituo vya kutolea huduma za afya nchini, kunafanya Wahudumu wa Afya ngazi ya Jamii (CHW), kuwa dhahabu ambayo wengi hawajaipa umuhimu wake.

Kutokana na umuhimu wa kundi hili, Kampuni ya Tembo Nickel, inayotarajiwa kuanza kuchimba madini ya nikeli katika Wilaya ya Ngara, imefadhili mafunzo kwa CHW na kuwapa vitendea kazi ili waweze kutekeleza majukumu yao ya kuhudumia jamii.

Takwimu rasmi za Wilaya ya Ngara, zinaonyesha kuwa wilaya hiyo ina CHW 217, ambao wamekuwa daraja muhimu kati ya vituo vya kutoa huduma na jamii inayowazunguka.

Pamoja na mambo mengine, majukumu ya CHW ni kufuatilia wajawazito ili wahudhurie kliniki mapema kabla ya wiki 12 ya ujauzito, kufuatilia ama kuwatafuta watoto walioaisa chanjo na kutoa elimu ya afya kwa jamii.

Majukumu mengine ni kushiriki katika kazi mbalimbali zinazohusisha jamii na afya, kutoa taarifa za magonjwa yanayojitokeza katika jamii na kushauri watu ambao kwa namna moja ama nyingine hawaendi kwenye vituo vya afya kupata huduma sahihi.

Mratibu wa CHW, Wilaya ya Ngara, Yunus Himid, anasema katika wilaya yake CHW mmoja huudumia wateja wasiopungua 300, hivyo kwa wahudumu 18 waliopewa mafunzo wakitokea

Meneja wa Usalama na Afya Kazini wa Tembo Nickel, Dk. Kudra Mfaume, akikabidhi baiskeli kwa wahudumu wa ngazi ya afya ya jamii. **PICHA: MPIGAPICHA WETU**

kwenye vijiji tisa vya wilaya hiyo, wanaweza kuhudumia moja ya tatu ya wakazi wote wa Wilaya ya Ngara.

Anasema katika wilaya yake, wananchi wengi hutembea wastani wa kilomita tano hadi 10, kufuata huduma za afya, hivyo kundi hili la wahudumu wa afya ngazi ya jamii ni muhimu sana katika kujua maendeleo ya afya kwa wananchi.

"Bila kuwa na wahudumu hawa wa ngazi ya jamii, vifo vya wajawazito na watoto wachanga vingengezeka, tusingeweza kutambua kwa haraka magonjwa ya mlipuko katika jamii, kungekuwa na matumizi hafifu ya vituo vya kutolea huduma, wajawazito wasingeanza kliniki mapema na kinamama wengi wangejifungulia majumbani," anasema Himid.

Anasema mafunzo yaliyotolewa kwa wahudumu hao kwa ufadhili wa Tembo Nickel, yataongeza weledi katika kutoa huduma kwa jamii, yatasaidia uwajibikaji, hamasa ya utendaji kazi kwa CHW na ushirikiano kati yao, kituo cha afya, jamii na wadau kwa ujumla.

Himid anasema watoa huduma hao pia wanaongozwa na miiko mbalimbali ikiwamo, kutoruhusiwa kusaidia wajawazito kujifungua (kuzalisha) hawaruhusiwi kutoa siri za mteja na kuomba posho kwa mteja.

KAULI YA TEMBO NICKEL

Meneja wa Usalama na Afya, Mahala pa Kazi wa Tembo Nickel, Dk. Kudra Mfaume, anasema kampuni inatambua umuhimu wa CHW, ndiyo maana kwenye mpango wake wa Kuwajibika kwa Jamii (CSR), iliamua kuweka fungu la kutoa mafunzo na kugawa vifaa vya kazi kwa wahudumu hao.

Dk. Kudra aliyekuwa akimwakilisha Meneja Mkazi wa Tembo Nickel, Benedict Busunzu, alisema hayo wakati akifunga mafunzo kwa CHW yaliyofanyika hivi ka-

ribuni kwa ufadhili wa kampuni hiyo.

"Afya ni kila kitu, ninyi ndiyo mnatoka kwenye ngazi ya kaya huko, mnaona kila kitu kwa hiyo ni rahisi kwenu kutambua mambo mbalimbali huko chini na kuyaripoti kwenye ngazi husika ama kutoa ushauri ili wahusika waweze kupata huduma sahihi za afya.

"Kampuni ya Tembo Nickel inaamini mkipata elimu sahihi, mchango wenu kwenye kuboresha afya utakuwa mkubwa, matokeo yake tutakuwa na jamii yenye afya nzuri, tutaweza kuboresha maisha na kipato cha mtu mmoja mmoja na taifa kwa ujumla," alisema Dk. Kudra.

Naye Gervase Chiza, Kiongozi wa Kitengo cha Maendeleo ya Jamii, Idara ya Mahusiano, kutoka Tembo Nickel, anasema kwa kutambua umuhimu wa afya kwenye maendeleo ya nchi, kati ya Sh. milioni 207, zilizokuwa zimetengwa na kampuni kwa sababu ya miradi mbalimbali ya CSR mwaka jana, Sh. milioni 64, zilielekezwa kwenye sekta ya afya.

Alisema sehemu ya fedha hizo, ndiyo zimetumika kwenye mafunzo hayo na nyingine zikaelekezwa kwenye ununuzi wa vifaa vitakavyowawezesha kutekeleza majukumu yenu kwa usahihi," anasema.

"Kwanza tulilenga kupunguza madhara kuanzia ngazi ya jamii, mkitoa elimu sahihi huko ya mambo ya afya, tunaamini tutakuwa na jamii iliyostawi na yenye afya, ninyi ndiyo watu sahihi wa kufika huko na kutoa elimu, tukaona umuhimu wa kugharamia mafunzo haya na vifaa vitakavyowawezesha kutekeleza majukumu yenu kwa usahihi," anasema.

HALI ILIVYO KWENYE JAMII

Anastazia Sinamenye (54) ni mhudumu wa Afya Ngazi ya Jamii (CHW), ambaye amefanyakazi hiyo kwa takribani miaka

18 sasa tangu alipoanza mwaka 2005.

Anasema mwishoni mwa mwaka jana, kampuni ya Tembo Nickel, ilifadhili mafunzo ambayo wahudumu hao walipatiwa huku yakiambatana na vitendea kazi ambavyo vinawasaidia kwenye utekelezaji wa majukumu yao.

Sinamenye anasema mbali na uelewa waliokuwa nao mwanzo, kwenye mafunzo haya walifundishwa pia namna ya kutambua wagonjwa wa moyo na presha elimu ambayo hawakuwa nayo awali.

"Sasa hivi tunajua dalili za magonjwa hayo na tukiona watu ambao wana hizo dalili itakuwa rahisi kuwatambua na kuwashauri kwenda hospitali," anasema Sinamenye.

Anasema, katika jamii yao watu wengi wanaamini kila wakiumwa lazima watumie miti shamba hata kama hawajui ni ugonjwa gani unaowasumbua, hivyo jukumu lao kubwa huwa ni kuwashauri waende kwenye zahanati ama vituo vya afya ili wapimwe kwanza wajue nini kinawasibu.

Hata hivyo, anasema wakati mwingine wamekuwa wakikutana na changamoto ya kushauri watu kwenda zahanati lakini wanagoma, jambo ambalo huwala-zimu kumripoti mtu husika kwa mwenyekiti wa kijiji ili naye atoe ushauri wake.

"Changamoto nyingine ni pale unapomtembelea mtu na unapomwambia kilichokupeleka, anakwambia nilidhani umeniletea mahindi, mwingine ukimshauri kuhusu uzito hafifu wa mtoto na vyakula anavyotakiwa kumpa anakwambia nilidhani uumeleta chakula," anasema Sinamenye.

Akielezea anavyoweza kutenga shughuli zake za kilimo na zile za kuhudumia jamii, anasema kwa wiki siku tatu hutumia kwenye shughuli za jamii na zinazobaki huzitumia kwenye kilimo.

"Na hizi baiskeli tulizopewa zimekuwa zikitusaidia sana kwenye kufika kwenye kaya na kutusaidia kuendelea na mambo mengine, mara nyingi tunatembea zaidi ya kilomita tano," anasema.

Hoziana Patrick (38), mama wa mtoto wa miezi sita ambaye baada ya kujifungua mtoto wake uzito wake ulianza kupungua licha ya kwamba alizaliwa akiwa na kilo 2.5.

Siku chache baada ya kujifungua, Sinamenye alifika nyumbani kwake kumsalimbia na alimweleza kuwa mtoto wake analia sana anadhani ni kwasababu hapati maziwa ya kutosha na kwamba alitamani kuanza kumpa uji ili ashibe aache kulia.

"Niliongea na huyu mama, ikabidi nimwambie tu ajitahidi kula sana yeye kwasababu inaweze-

kana pia mtoto hapati maziwa yenye virutubisho vya kutosha kwasababu ya vyakula anavyokula mama.

Naye Patrick anasema, mara Sinamenye alipofika nyumbani kumsalimbia, alimpa mtoto amshike na ndipo alipomwambia inaelekea mtoto wake hanyonyi vizuri.

"Nilimweleza jinsi anavyolia na kwamba hashibi akinyonya, na mimi pia nilikuwa kama napungukiwa damu, kwa kweli mhudumu wetu alinipa ushauri na hata nilipoenda zahanati nilipata ushauri kama uleule ambao nilipewa na bibi hapa, basi kweli nilizingatia ule ushauri na hadi leo hapa huyu mtoto hajawahi kabisa kula kitu kingine zaidi ya kunyonya tu," anasema.

Anasema, Sinamenye amekuwa msaada mkubwa kwa jamii ya kijiji chake kwasababu baadhi ya watu wakiumwa badala ya kwenda hospitali wanadai wamelishwa kitu kibaya.

"Mtu mwingine unakuwa unamalaria tu ama UTI, lakini kwenda hospitali unakataa ukisema umelishwa kitu kibaya," anasema.

Naye Mathias Runzanga (44), mhudumu wa afya katika Kijiji cha Kazingati, aliyeanza huduma tangu mwaka 2000, anasema hutembea hadi kilomita 15 kwenye kaya mbalimbali ikiwa ni pamoja na kuhamasisha chanjo kwa watoto, wajawazito kujifungua kliniki na kupeleka watoto kliniki.

"Kabla ya kupewa hizi baiskeli ilikuwa vigumu sana kutekeleza majukumu yetu, lakini sasa hivi vifaa tulivyopewa na Tembo Nickel vinatusaidia sana, naweza kufanya kazi kwenye mazingira ya mvua na matope kwasababu nina vifaa lakini pia wakati huohuo ninakuwa na uhakika nyaraka zangu hazilowi," anasema Runzanga.

Shafii Salumu, kiongozi wa Zahanati ya Muyenzi, iliyopo mtaa wa Muyenzi mji mdogo wa Rulenge, anawaeleza wahudumu wa afya ngazi ya jamii kuwa ni sawa na daraja kati yao na jamii inayowazunguka.

Anasema zahanati yake inahudumia wananchi wa vitongoji vitano na wana wahudumu wa afya ngazi ya jamii wawili, ambao wamekuwa wakitembea kwenye kaya kuibua mambo mbalimbali na kutoa elimu kwa jamii.

"Kila mwezi wanaandika ripoti, wanaeleza mambo waliyokutana nayo huko kwenye ngazi ya jamii, hata kama kuna tetesi ya ugonjwa wanaripoti ili sisi sasa tuweze kufuatilia zaidi."

Anasema wahudumu hao wanatembea umbali wa kati ya kilomita 18 hadi 20 kufuata wananchi na kwa mwezi wanatembelea kaya kati ya 60 hadi 80, ingawa malengo ni kutembelea kaya 24.

HABARI KITAIFA

Wazazi mbaroni kumshambulia mtoto hadi kufa

Na Cynthia Mwilolezi, ARUSHA

MKAZI wa Arusha, Ibrahim Omari na mkewe wanasindikiliwa na Jeshi la Polisi kwa tuhuma ya kumshambulia mtoto wao, Shadya Ibrahim kwa kipigo hadi kufariki dunia.

Shadya, aliyekuwa ni mwanafunzi wa darasa la saba katika Shule ya Msingi Erelai iliyoko jijini Arusha, anadaiwa kukumbana na kipigo kutoka kwa wazazi wake hao baada ya kuchelewesha mboga ya mchicha ya Sh. 300 aliyogizwa kununua gengeni.

Akisimulia mkasa huo jana, mmoja wa majirani Nasma Juma alisema alipata taarifa asubuhi ya Januari 27 mwaka huu, kuwa mtoto ametulia na hajigusi baada ya kuadhibiwa na baba yake pamoja na mama wa kambo.

"Huyo mtoto alipigwa kikatili na kuumizwa vibaya Januari 27, mwaka huu, majira ya saa 1:00 usiku huko Matejoo 'A' jijini Arusha.

"Huyu mtoto alipotumwa gengeni alichelewa kurudi, mama wa kambo alipomuuliza, alisema kulikuwa na foleni, lakini hakuridhika akampigia simu mume wake na kumshtakia kuhusu mtoto wake kuchelewesha mboga ya mchicha.

"Baba huko alikuwa akakodisha pikipiki akarudi haraka nyumbani na kuchukua mwavuli, akauvunja akachukua fimbo ya katikati akaanza kumchapa nayo.

"Wakati anachapwa mtoto alikuwa analalamika akisika akimwomba mama amsaidie anakufa. Lakini mama huyu bila huruma aliendelea kupika mchicha wake, eti leo anaambiwa mtoto kafariki analia hadi anazimia, huu unafiki tunaomba serikali imchukule hatua maana yeye ndiye aliyesababisha haya," alidai.

Mwenyekiti wa Mtaa wa Olematejoo 'A', Kata ya Sakina jijini Arusha, Peter Shemweta alisema taarifa zilizomfikia ni kwamba mtoto huyo mwenye umri wa miaka 13 amefariki dunia baada ya kupigwa na baba yake mzazi.

Alisema kwa sasa vyombo vya usalama vinachunguza tukio hilo ili kufahamu zaidi kilichosababisha hasira ya baba hadi kusababisha kifo hicho.

Kamanda wa Polisi Mkoa wa Arusha, Justine Masejo, alipotafutwa na Nipashe kuzungumzia tukio hilo, simu yake haikutatana.

Mwili wa aliyepotea wakutwa ukiwa umebaki kichwa, mifupa

Na Said Hamdani, LINDI

MWILI wa Mwanahawa Abdallah (65), mkulima na mkazi wa Kijiji na Kata ya Kiwalala, Halmashauri ya Mtama mkoani Lindi aliyepotea wiki iliyopita kwa kusombwa na maji kwenye Mto Lukuledi, umeonekana ukiwa umebaki kichwa na mifupa baada ya kuliwa na wanyama.

Kwa mujibu wa mashuhuda walioshiriki kumtafuta mama huyo, mwili wake ulikutwa pem-

bezoni mwa mto huo Januari 24, mwaka huu, majira ya saa saba mchana ukiwa hauna ngozi wala nyama isipokuwa kichwani.

Wakizungumza na Nipashe mwishoni mwa wiki, baadhi ya mashuhuda hao walioshiriki kumtafuta mwanakijiji mwenzao huyo, wakiwamo Semi Dume, Issa Selemani, Paulo Daniel na Ibrahim Mkonogile, walidai kuwa mwili wa Mwanahawa ulikutwa ukiwa umebaki kichwa na mifupa kutokana na

nyama yote kuliwa na wanyama waliokuwapo majini.

"Tulichokikuta na kubaini ni yule mama ni kichwa chake, lakini nyama yote ya mwili wake imeliwa na kubaki mifupa mitupu," alidai Daniel.

Washiriki walimtafuta mama huyo kwa siku nne mfululizo tangu aliporipotiwa kusombwa na maji Januari 20, mwaka huu.

Walidai kuwa kulingana na hali na mazingira yaliyokuwa, familia ya marehemu, hasa wa-

toto wake, waliamua mabaki ya mifupa na kichwa kilichokutwa pembeni mwa mto, yazikwe hukohuko mtoni badala ya kupeleleka nyumbani kwa maziko.

"Mifupa tuliyoikuta ni ya mikono na miguu pekee. Kichwa kilikuwa na ngozi na nywele zake," alidai Mkonogile.

Rashidi Mega, Mwenyekiti mstaafu wa Kijiji cha Kiwalala na mtoto wa tatu wa marehemu, walikiri kuonekana kwa mabaki ya mwili wa mama huyo na kumua yazikwe hukohuko kando ya mto kutokana na mazingira waliyoyakuta. "Ilikuwa vigumu kufikisha nyumbani mabaki yale, hivyo tukaamua kuyazika hukohuko," alisema Mega.

Ofisa Mtendaji wa Kata ya Kiwalala, Zaituni Chilinga, alipotafutwa na Nipashe kuzungumzia tukio hilo, alikiri mabaki ya mifupa ya mwili wa mwanakijiji huyo kupatikana.

Iliripotiwa na wanakijiji hao Januari 20, mwaka huu kwamba, siku hiyo majira ya saa nane mchana, Mwanahawa, akiwa ameongozana na jirani yake, Fatu Dadi wakitokea shambani kurejea nyumbani kwao, walipofika Mto Lukuledi, aliamua kuoga ndipo maji yaliyokuwa yanatiririka mtoni yakamchukua na kumpeleka eneo alilokutwa ameshafariki dunia.

Jaji wa Mahakama Kuu Divisheni ya Kazi, Biswalo Mganga (kushoto), akizungumza na watumishi wa Mamlaka ya Maabara ya Mkemia Mkuu wa Serikali kuhusu masuala mbalimbali ya haki na jina alipotembelea banda la mamlaka hiyo kwenye maadhimisho ya Wiki ya Sheria yaliyoanza Januari 22, 2023 Dar es Salaam juzi.

PICHA: IMANI NATHANIEL

Katibu Mkuu wa TUICO kutoa ushahidi kortini

Na Grace Gurisha

KATIBU Mkuu wa Chama cha Wafanyakazi wa Viwanda, Biashara na Taasisi za Fedha na Huduma (TUICO), Boniface Nkakatisi, anatarajiwa kutoa ushahidi wake Februari 6, mwaka huu, mahakamani dhidi ya aliyekuwa Mwenyekiti wa Tawi la Shirika la Umeme Tanzania (TANESCO), Mambo Mkufu, katika kesi ya madai ya kumkashifu.

Nkakatisi amefungua kesi hiyo ya madai Na. 79,2021 dhidi ya Mkufu, akiomba Mahakama ya Wilaya ya Ilala, Dar es Salaam imwamuru katibu huyo amlipe fidia ya Sh. milioni 200 na pia amwombe radhi.

Nkakatisi alitakiwa kutoa ushahidi wake mwishoni mwa wiki mbele ya Hakimu Mkazi, Rehema Liana wa mahakama hiyo lakini ilishindikana kutokana na hakimu huyo kwenda kwenye majukumu mengine ya kikazi.

Kutokana na hali hiyo, Hakimu Liana aliahirisha kesi hiyo hadi Februari 6, mwaka huu kwa ajili ya kusikilizwa kwa ushahidi wa upande wa mlalamikaji (Nkakatisi).

Nkakatisi anadai kuwa Mkufu ambaye ni mwanachama wa TUICO, kutokana na ajira yake

TANESCO Tawi la Mikocheni, Kinondoni, Julai 19, 2021, kwa nia ova na bila kuwa na sababu halali, alisababisha kuchapishwa kwa maneno yenye kashfa dhidi yake.

Vilevile, katika hati hiyo ya madai, anadai Mkufu alisababisha kusambazwa kwa barua yake barua yenye maneno ya kashfa dhidi yake ya Julai 19, 2021.

Nkakatisi ambaye anawakilisha na Wakili Mathew Kibuga, anadai katika barua hiyo ambayo Mkufu alimwandikia yeye kama Katibu Mkuu wa TUICO, kumshambulia yeye binafsi kwa jina lake kwa kusudi la kumharibia hadhi yake kutokana na kile anachokiita maelezo ya uongo.

Katika barua hiyo, Mkufu anadaiwa amebainisha mambo mbalimbali ambayo yana tuhuma za chama kuwendesha kinyume cha katiba yanayofanywa na ofisi ya Katibu Mkuu.

Mkufu anadaiwa katika barua hiyo kuwa kanuni za chama hicho za mwaka 2006 zilizofanywa marekebisho mwaka 2016 zinaelekeza chama kitabakiza asilimia nne ya michango ya wanaachama wanayokatwa katika mishahara yao kila mwezi katika tawi husika.

Mkufu anadai kuwa kwa kip-

indi cha mwaka mzima chama hicho kimekuwa hakitekelezi matakwa ya kanuni hiyo, kuacha tawini asilimia nne ya michango ya wanachama, bali kimekuwa kikichukua fedha zote.

Pia anadaiwa kulalamika kwa kutokufanyika kwa vikoa vya kamati za utendaji za mikoa kama katiba inavyoelekeza na kamati za majadiliano kuendelea kufanya kazi hata baada ya muda wake wa kikatiba kuisha.

Pia anadaiwa kuomba apewe ufafanuzi kuhusu Boniface Nkakatisi (Katibu Mkuu TUICO Taifa) kudaiwa kujengewa nyumba eneo la Mbagala na kununuliwa gari binafsi aina ya Toyota Landcruiser kama mafao yake ya kustaafu kama ilivyoozimwa na Baraza Kuu mwaka 2020.

Pia anadaiwa kuwa kuhoji sababu za kiongozi huyo kugombea nafasi ya ukatibu mkuu na anaendelea na wadhifa huo ilhali si mtumishi wa umma tena kwa kuwa alishalipwa mafao ya kustaafu utumishi katika chama, pia aliomba kujua gharama zilizotumika katika uchaguzi mkuu wa TUICO Taifa Desemba 29, 2020 pamoja na taarifa ya fedha ya kuanzia Januari hadi Desemba 2020.

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA
MAHAKAMA YA TANZANIA
Katika mahakama ya mwanzo ya wilaya ya Njombe
Kituo cha Njombe Mjini
Mkoa wa Njombe
Usimamizi wa mirathi Na 04/2023
MASELINE ALOISCE MSANGAMAREHEMU
ANNA CASSIAN MGAYAMSIMAMIZI

TAARIFA KWA WADAI
(kanuni ya 9(1) ya nyanze vya sharia vya mahakimu wa mahakama sura ya II Rejao la 2019)

TAARIFA inatolewa hapa kwa wote wanaodai kuwa na madai yanayohusiana na mali za marehemu mtajwa hapo juu MASELINE ALOISCE MSANGA, aliyefika Hospitali ya mkoa wa Njombe tarehe 17 mwezi 10 mwaka 2022 na Mahakama kunipa barua ya usimamizi wa mirathi hiyo mim ANNA CASSIAN MGAYA siku ya tarehe 17 mwezi 01 mwaka 2023, hapa sasa wanatakiwa kunipa madai yao kwangu kupitia sanduku langu la barua...Njombe au namba ya simu 0763519312, au kuniletwa kwa binafsi, ndani ya siku 14 kuanzia tarehe ya kutangazwa taarifa hii ambapo muda wake utakapisha nitaendelea kukabidhi mali za marehemu kwa warithi vanaostahili, nikizingatia tu madai ambayo nitakuwa nimearifiwa.

ANNA CASSIAN MGAYA

TANGAZO

NYUMBA ZINAUZA ARUSHA

- 1) INA RUM 2 MASTA 1 MIL 40/= KIWANJA 20x20
- 2) INA RUM 2 MASTA 1 MIL 35/= KIWANJA 20X20
- 3) INA RUM 3 MASTA 1 MIL 55/= KIWANJA 28X15
- 4) INA RUM 3 NYUMBA 2 ZIPODUKA BOVU MIL 100/= 39X70

MAWASILIANO
0755907520/0787187794

Nipashe

MWANGA WA JAMII

Uchaguzi Simba SC umepita, sasa geukieni michuano CAF

HATIMAYE Klabu ya Simba jana ilifanya mkutano wake mkuu wa mwaka ambao ulimalizika kwa amani na kisha kugeukia katika agenda nyingine muhimu kwa maendeleo ya klabu hiyo, ambayo ni uchaguzi mkuu wa viongozi wapya watakaioingoa kwa kipindi cha miaka minne.

Katika uchaguzi huo ambao nao ulimalizika salama, viongozi waliokuwa wakichaguliwa ni mwenyekiti wa wanachama pamoja na wajumbe watano wa bodi ya wakurugenzi.

Kwa ujumla ni suala la kupongezwa Simba kwa hatua klabu hiyo iliyofikia kuona mkutano mkuu na uchaguzi unafanyika na kumalizika kwa amani, tofauti na miaka ya nyuma ambapo tulizoea kuona Jeshi la Polisi lililazimika kuimarisha ulinzi mkali kutokana na tishio la kufanyika vurugu.

Hivyo kufikia hatua kama hiyo, ni ishara nzuri ya klabu hiyo kuelekea Kanani ya soka, ambayo kila mwanachama ama shabiki wa timu hiyo, angependa siku moja kuona wanafurahia maziwa na asali ya mafanikio makubwa kisoka ndani ya klabu yao.

Kwa sasa uchaguzi umemalizika na kupata viongozi hao wapya huku kila mmoja akisikia malengo na matarajio makubwa ya klabu yao waliyojiwekea, kubwa zaidi mbali na ubingwa wa Ligi Kuu, likiwa ni kuona Simba siku moja inatwaa taji la Ligi ya Mabingwa Afrika.

Lakini ni mipango yao ya kushiriki na kufanya vizuri kwenye michuano mipya ya Afrika Super Cup, ambayo Simba itakuwa klabu pekee kutoka Ukanda wa CECAFA itakayoshiriki, hayo yote yakitokana na uongozi bora ambao umezaa mafanikio hadi kushika nafasi ya 10 kwa ubora barani Afrika.

Hivyo, kinachotakiwa kwa sasa ili kuweza kuendeleza mafanikio yao pale ilipoishia ni kuvunja kambi zote za upinzani zilizokuwapo kipindi cha kampeni za uchaguzi na kila mmoja kuungana na viongozi waliochaguliwa kwa kura nyingi ili kuiletea klabu yao maendeleo makubwa zaidi.

Tunaamini kama ushirikiano uliokuwpo utadumu na kuongezeka, Simba inaweza kufanya vizuri zaidi kwenye michuano hiyo ya CAF na kuzidi kulitangaza soka la Tanzania na Afrika Mashariki kwa ujumla.

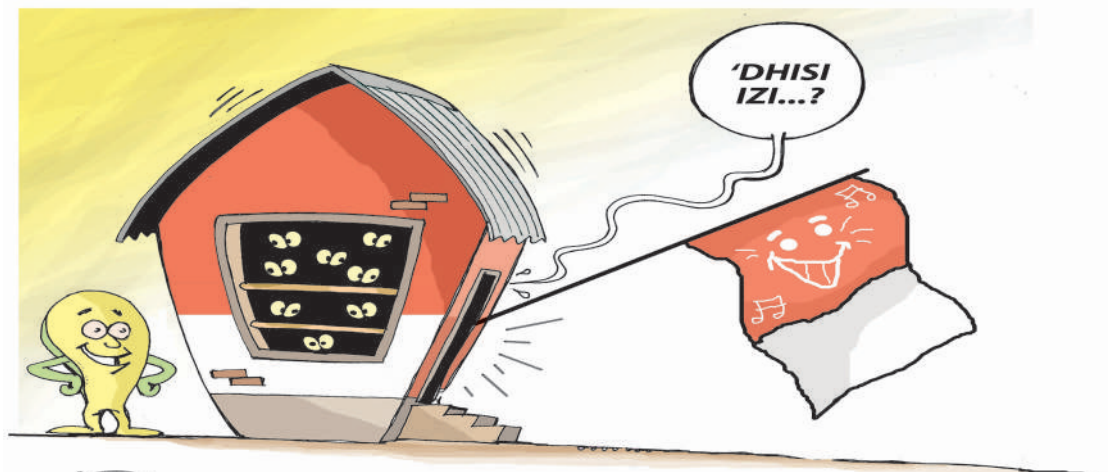
Ni ukweli usiopingika kwamba wachezaji wengi kwa sasa wanavutiwa kuja kucheza soka Tanzania, lakini lengo lao kubwa ni kuichezea Simba ambayo ndiyo klabu kwa sasa inayojulikana zaidi katika Ukanda wa CECAFA, na hayo yote yametokana na uongozi bora na umoja wa wanachama na mashabiki wao chini ya kaulimbiu yao ya 'Simba Nguvu Moja'.

Kwa mantiki hiyo, tukiwa wadau wakubwa wa soka hapa nchini, tunataka kuona amani ikizidi kutawala ndani ya klabu hiyo na si Simba tu bali zote nchini, ili kuweza kupata mafanikio, kwani migogoro ya muda mrefu katika klabu zetu ndiyo iliyofanya tuhelewe kufika pale tunapotarajia, Kanani ya soka.

Tunataka kuoana soka la Tanzania likipiga hatua kuanzia ngazi ya klabu hadi timu za taifa na katika hilo, pasipo viongozi wa klabu, wanachama, mashabiki na wadau wote kuungana na kuwa kitu kimoja, itakuwa ni ndoto kufikia matarajio hayo.

Ni wakati sasa kwa kila mmoja kutoa ushirikiano wa kutosha kwa viongozi wao wa klabu, ili kuziwezesha kufanya vizuri hususan kwenye michuano ya kimataifa ambayo kwa kipindi kirefu zimekuwa zikiishia hatua ya awali kama si makundi.

Kwa Simba, ambayo imetinga hatua ya makundi ya Ligi ya Mabingwa Afrika na Januari 11, mwaka huu, ikitarajiwa kucheza ugenini dhidi ya Horoya ya Guinea, huu ni wakati sasa wa kuelekeza nguvu zao zote kwa pamoja kwenye michuano hiyo ili kuhakikisha wanafanya vizuri nyumbani na ugenini.

JAN-30 2023

Na Adam Fungamwango

Muungwana Lazima Nilonge

Simba, Yanga sasa zifanye maandalizi sahihi kimataifa

PAMOJA na kwamba timu za Simba na Yanga zinaendelea kucheza mechi za Ligi Kuu, huku zikiwa zimetoka kucheza michuamo ya Kombe la FA, lakini tayari muda wa michuano ya kimataifa umewadia.

Na kwa bahati mbaya ni kwamba zote zinakwenda kuanzia ugenini, hivyo huu ni muda wa kujiandaa na mambo mengi ikiwamo maandalizi ya safari.

Simba inatarajia kwenda nchini Guinea ambapo Februari 11, mwaka huu inapambana na Horoya majira ya saa 1:00 usiku kwa saa za Afrika Mashariki kwenye mechi ya kwanza ya Ligi ya Mabingwa Afrika hatua ya makundi.

Kesho yake, Februari 12, wawakilishi wa Tanzania kwenye michuano ya Kombe la Shirikisho, Yanga, watakuwa nchini Tunisia kucheza dhidi ya Monastir ya huko, ikiwa ni mechi ya kwanza ya hatua ya makundi.

Hizi si mechi rahisi hata kidogo kwa timu zote za Tanzania kama ambavyo baadhi ya mashabiki wanadhani. Mara nyingi mashabiki wa Tanzania huwa na tabia ya dharau, hasa timu zao wanazozipenda zinapocheza na klabu ambazo hazina majina makubwa ambavyo wameyazoea.

Horoya ni moja kati ya timu kubwa na kali, ambayo mara kwa mara inafuzu kwenye hatua ya makundi, lakini imekuwa haipo tu midomoni mwa mashabiki wa soka nchini kwa sababu haijawahi kuwa kwenye kundi moja na Simba.

Kwa miaka yote ambayo Simba imefika hatua ya robo fainali, Horoya imekuwa moja kati ya timu ambazo kutinga kwenye hatua hiyo ni jambo la kawaida kwao. Tatizo lao ni kufika hatua ya robo fainali. Hata ile misimu ambayo Simba imetolewa na UD Songo na Jwaneng Galaxy, Horoya ilikuwa ikitinga kama kawaida.

Kwa maana hiyo 'Wekundu wa Msimbazi' wanapaswa kwenda kwa tahadhari kubwa kucheza na timu hiyo, lakini kabla ya kucheza maandalizi yanapaswa kuwa bora.

Kitendo cha Simba kucheza mechi kadhaa za kirafiki nchini Falme za Kiarabu ikiwamo dhidi ya CSKA Moscow ya Urusi na kutoka sare ya mabao 2-2, kinaweza kuwa moja kati ya kipimo tosha.

Mechi nyingi ya Jumapili wiki hii dhidi ya Al Hilal pia inaweza kuwa ni kipimo kingine cha kujiweka sawa na michuano hiyo mikubwa barani Afrika.

Hata hivyo, kwa upande wa Yanga pamoja na kucheza mechi za Kombe la FA, na Ligi Kuu, bado sijaona nguvu yoyote inayoonye-

sha kuwa inajiandaa na mechi za kimataifa.

Bado hadi leo haijacheza mechi yoyote ya kirafiki na timu yenye kaliba za michuano hiyo ili kuipima tangu ilipoiondoa Club Africain hadi leo kiwango chao kiko vipi.

Nasema hivyo kwa sababu ili kwenda kucheza mechi za kimataifa, inapaswa timu icheze mechi zinazofanana na hadhi hiyo.

Sidhani kama kucheza tu mechi za ligi inaweza kuwa ni kipimo tosha kwenye kucheza na klabu kubwa barani Afrika, zenye wachezaji wenye uwezo wa hali ya juu na wasiofanya makosa ya msingi kama wanaavyofanya wachezaji wa Ligi Kuu.

Mimi nilidhani kuwa ujio wa Klabu ya Al Hilal nchini ungeirahisishia Yanga nayo kupata angalau mechi moja ya kirafiki ya kimataifa ili kupata kipimo sahihi.

Sijafahamu tatizo ni nini kwani Al Hilal ambayo nayo ipo hatua ya makundi ya Ligi ya Mabingwa, imeshacheza na Namungo, inarajia kucheza dhidi ya Azam na Simba, lakini kwenye ratiba sijaona Yanga.

Nilitegemea mechi ya Al Hilal na Yanga ambazo zilicheza kwenye hatua ya raundi ya kwanza Ligi ya Mabingwa zingepoana mechi na kipimo sahihi kwa kila timu inakokwenda kucheza. Inawezekana labda wenyeji wao, Simba hawataki kuiingiza Yanga kwenye ratiba kwa sababu zile zile za upinzani wao, lakini Yanga nayo haikutaka kuomba kwa sababu wameletwa na wapinzani wao.

Kwenye siasa za mpira wa Tanzania hili linawezekana na wala halishangazi. Lakini kama ndiyo hivyo nilifikiri basi Yanga nayo ingesaka mechi moja ya kirafiki na timu moja kubwa kutoka nje ya nchi kwa ajili ya maandalizi ya michuano hiyo.

Tukumbuke kuwa hii ni michuano mikubwa na haihitaji mzaha na wala kubahatisha. Ni maandalizi sahihi yanayolingana na michuano yenyewe ndiyo yanayoweza kufanya timu kufanya vizuri. Hata kama timu ina wachezaji wazuri, lakini bila maandalizi mazuri inaweza ikawa ni kazi bure.

Badala ya kutafuta mechi za kirafiki na timu ndogo ndogo, nilitegemea Yanga ingetafuta timu kutoka nje, hata kama hai-chezi michuano ya kimataifa kwa sasa kutoka Ukanda wa Afrika Mashariki na Kati ili kupima uwezo wao kuona nini inaweza kwenda kukifanya huko, kama ambavyo Al Hilal ilivyoweka kambi hapa ikitaka mechi za kujipima nguvu kabla ya kwenda kuivaa Mamelodi Sundowns ya Afrika Kusini. Ikumbukwe tu inakokwenda ni kugumu zaidi kuliko ilikotoka.

Nipashe hutolewa na kuchapishwa na:

THE GUARDIAN LIMITED

Mhariri Mtendaji: Beatrice Bandawe

Meneja Usambazaji na Masoko: Emmanuel Lyimo, 0716 500500

Mapokezi: 0745 700710

Matangazo: 0677-020701

Barua pepe: advertise@guardian.co.tz

Website: www.ippmedia.com

www.epaper.ippmedia.com

CITIBANK TANZANIA LIMITED

Tanzu ya Citigroup, Kampuni iliyoshirikishwa nchini Marekani
Imetolewa chini ya kanuni ya 7 na ya 8 ya Kanuni za Mabenki na Taasisi za Fedha (Uoneshaji) ya Mwaka 2014

TAARIFA YA MAPATO NA MATUMIZI KWA ROBO MWAKA INAYOISHIA 31 DESEMBA 2022 (Kiasi kwa shilingi milioni)

	Robo ya Mwaka sasa 31-Dec-22	Robo ya mwaka Linganishi (Mwaka Uliopita) 31-Dec-21	Limbikizo la Mwaka wa sasa 31-Dec-22	Limbikizo la Mwaka Linganishi (Mwaka Uliopita) 31-Dec-21
1 Mapato ya Riba	12,922	7,826	38,408	30,978
2 Gharama za Riba	(2,180)	(1,906)	(7,453)	(7,739)
3 Mapato Halisi ya Riba	10,741	5,920	30,955	23,239
4 Madeni Viza Yaliyofutwa	-	-	-	-
5 Punguzo/Ongezeko la tengo katika Mikopo	20	(241)	(283)	(559)
6 Mapato Yasiyo ya Riba:	5,813	4,355	22,302	14,631
6.1 Faida / (Hasara) Zitokanazo na Miamala ya Fedha za Kigeni	3,893	3,017	13,855	9,486
6.2 Ada na Kamisheni	1,863	1,338	6,645	5,145
6.3 Gawio	-	-	-	-
6.4 Mapato Mengine	57	0	1,801	(1)
7 Gharama Zisizo za Riba:	(6,557)	(8,531)	(26,922)	(25,988)
7.1 Mishahara na Mafao	(2,479)	(2,787)	(11,477)	(9,502)
7.2 Ada na Kamisheni	-	-	-	-
7.3 Gharama Nyingine	(4,078)	(5,744)	(15,445)	(16,487)
8 Faida / (Hasara) ya Uendeshaji	10,018	1,503	26,053	11,323
9 Tengo la Kodi ya Mapato	(2,592)	(817)	(7,542)	(3,759)
10 Faida / (Hasara) Halisi Baada ya Kodi ya Mapato	7,425	686	18,511	7,564
11 Mapato Mengine Yaliyujumuishwa				
Mapato ambayo hayajakamilika	89	(851)	(1,160)	373
Tengo la Kodi ya mapato ambayo hayajakamilika	(27)	255	348	(112)
Mapato mengine baada ya kodi ya mapato	63	(596)	(812)	261
12 Jumla ya Faida (Hasara) iliyujumuishwa	7,488	91	17,699	7,825
13 Idadi ya Waajiriwa	55	53	55	53
14 Mapato kwa Hisa	742,537	68,645	1,851,063	756,406
15 Idadi ya Matawi	1	1	1	1
D. BAADHI YA VIASHIRIO VYA UFANISI				
(i) Uwiano wa Faida Kabla ya Kodi na Wastani wa Mali	3.0%	0.3%	1.8%	0.7%
(ii) Uwiano wa Faida baada ya Kodi na Wastani wa Fedha za Wanahisa	27.3%	2.7%	17.8%	7.6%
(iii) Uwiano wa Matumizi Yasiyo ya Riba na Mapato Ghafi	39.6%	83.0%	50.6%	68.6%
(iv) Uwiano wa Mapato Halisi ya Riba na Wastani wa Mali Zinazozalisha	6.8%	4.2%	6.8%	3.4%

TAARIFA YA MTIRIRIKO WA FEDHA KWA ROBO/MWAKA ULIOISHIA 31 DESEMBA 2022 (Kiasi kwa shilingi milioni)

	Robo Mwaka ya sasa 31-Dec-22	Robo Mwaka iliyopita 30-Sep-22	Limbikizo la Mwaka wa sasa 31-Dec-22	Limbikizo la Mwaka Linganishi (Mwaka Uliopita) 31-Dec-21
I. Mtiririko wa Fedha Kutokana na Shughuli za Uendeshaji:				
Mapato/(Hasara) Halisi	10,018	6,880	26,053	11,323
Marekebicho kwa Ajili ya:				
- Hasara Katika Mali	570	525	2,070	1,947
- Badiliko Halisi Katika Mikopo	(78,187)	41,288	(103,116)	19,914
- Faida/Hasara Kwenye Mauzo ya Mali	(57)	20	(1)	1
- Mabadiliko Halisi Katika Amana	(132,605)	(37,000)	(253,534)	(248,900)
- Mabadiliko Halisi Katika Amana za Muda Mfupi	-	-	-	-
- Mabadiliko Halisi Katika Dhima Nyingine	11,439	(8,135)	26,283	(33,996)
- Mabadiliko Halisi Katika Mali Nyingine	(2,802)	(3,326)	(34,604)	17,522
- Kodi Iliyolipwa	(4,884)	(886)	(7,542)	(3,983)
- Mengineyo	-	-	-	-
Fedha Halisi zilizotolewa (zilizotumika) kwa shughuli za uendeshaji	(196,508)	(634)	(344,392)	(236,172)
II. Mtiririko wa Fedha Kutokana na Shughuli za Uwekezaji:				
Gawio Lililopokewa	-	-	-	-
Ununuzi wa Mali za Kudumu	(354)	(582)	(1,210)	(681)
Mapato Kutokana na Mauzo ya Mali za Kudumu	65	-	65	-
Ununuzi wa Amana Zisizoshughulikiwa na Mawakala	(51,554)	40,071	(25,105)	(33,487)
Mapato Kutokana na Mauzo ya Amana Zisizoshughulikiwa na Mawakala	-	-	-	-
Mengineyo	-	-	-	-
Fedha Halisi Zilizotolewa (zilizotumika) kwa Shughuli za Uwekezaji	(51,843)	39,489	(26,251)	(34,167)
III. Mtiririko wa Fedha Kutokana na Shughuli za Kifedha:				
Ulipaji wa Madeni ya Muda Mrefu	-	-	-	-
Mapato Kutokana na Utoaji wa Madeni ya Muda Mrefu	-	-	-	-
Mapato Kutokana na Utoaji wa Mtaji wa Hisa	-	-	-	-
Gawio Lililolipwa kwa Fedha Taslimu	(10,170)	-	(10,170)	-
Mabadiliko Halisi Katika Madeni Mengine	236,730	(186,580)	156,190	92,200
Mengineyo	-	-	-	-
Fedha Halisi Zilizotolewa (zilizotumika) kwa Shughuli za Kifedha	226,560	(186,580)	146,020	92,200
	(21,791)	(147,726)	(224,623)	(178,139)
IV. Fedha Taslimu na Mali Zinazofanana na Fedha Taslimu:				
Ongezeko / Punguzo Halisi Katika Fedha taslimu na Mali Zinazofanana na Fedha Taslimu	(21,791)	(147,726)	(224,623)	(178,139)
Fedha na Mali Zinazofanana na Fedha Taslimu Mwanzoni mwa Robo Mwaka/Mwaka	427,089	574,814	629,921	808,060
Fedha na Mali Zinazofanana na Fedha Taslimu Mwishoni mwa Robo Mwaka/Mwaka	405,298	427,089	405,298	629,921

CITIBANK TANZANIA LIMITED

Tanzu ya Citigroup, Kampuni iliyoshirikishwa nchini Marekani
Imetolewa chini ya kanuni ya 7 na ya 8 ya Kanuni za Mabenki na Taasisi za Fedha (Uoneshaji) ya Mwaka 2014

TAARIFA YA MABADILIKO YA MTAJI KWA KIPINDI KINACHOISHIA 31 DESEMBA 2022 (Kiasi kwa shilingi milioni)

	Mtaji wa Hisa	Malipo juu ya bei ya hisa	Mapato Yaliyobakizwa	Ziada ya Kisheria	Tengo la Ziada ya Jumla	Mengineyo	Jumla
Mwaka wa sasa							
Salio la mwanzo wa mwaka	9,660	-	89,401	605	-	2,021	101,686
Faida / (Hasara) Halisi Baada ya Kodi ya Mapato	-	-	18,511	-	-	-	18,511
Mapato mengine yaliyojumuishwa	-	-	-	-	-	(812)	(812)
Miamala na wanahisa	-	-	-	-	-	-	-
Gawio lililolipwa/litakalolipwa	-	-	(7,564)	-	-	-	(7,564)
Ziada ya Kisheria	-	-	605	(605)	-	-	-
Tengo la Ziada ya Jumla	-	-	-	-	-	-	-
Mengineyo	-	-	-	-	-	-	-
Salio la mwisho wa mwaka	9,660	-	100,952	-	-	1,209	111,821
Mwaka Uliopita							
Salio la mwanzo wa mwaka	9,660	-	85,916	1,582	-	1,759	98,917
Faida / (Hasara) Halisi Baada ya Kodi ya Mapato	-	-	7,564	-	-	-	7,564
Mapato mengine yaliyojumuishwa	-	-	-	-	-	261	261
Miamala na wanahisa	-	-	-	-	-	-	-
Gawio lililolipwa/litakalolipwa	-	-	(5,057)	-	-	-	(5,057)
Ziada ya Kisheria	-	-	978	(978)	-	-	-
Tengo la Ziada ya Jumla	-	-	-	-	-	-	-
Mengineyo	-	-	-	-	-	-	-
Salio la mwisho wa mwaka	9,660	-	89,401	605	-	2,021	101,686

WARAKA MIZANIA KWA TAREHE 31 DESEMBA 2022 (Kiasi kwa shilingi milioni)

	Robo Mwaka ya/ Mwaka wa sasa 31-Dec-22	Robo Mwaka/ Mwaka uliopita 30-Sep-22
A. MALI		
1 Fedha Taslimu	13,360	17,910
2 Salio Katika Benki Kuu ya Tanzania	111,867	163,186
3 Uwekezaji Katika Amana za Serikali	208,255	156,612
4 Salio Katika Benki Nyingine na Taasisi za Fedha	256,486	215,453
5 Hundi na Miamala ya Kushughulikiwa	245	225
6 Miamala Baina ya Matawi	-	-
7 Bili Zilizoaifiwa	32,491	32,686
8 Dhima za Wateja Zilizokubalika	27,847	23,801
9 Mikopo Iliyotolewa kwa Benki Nyingine	23,340	30,315
10 Uwekezaji Katika Amana Nyingine	-	-
11 Mikopo Halisi Iliyopo	393,615	315,428
12 Mali Nyingine	14,283	15,344
13 Uwekezaji wa Hisa	-	-
14 Akaunti za udhamini	-	-
15 Mali Zisizohamishika, Mitambo na Vifaa	6,674	6,913
16 JUMLA YA MALI	1,088,463	977,873
B. DHIMA		
17 Amana za Benki nyingine na Taasisi za Fedha	378	4,144
18 Amana za Wateja	665,275	794,114
19 Dhamana ya Malipo kwa Fedha Taslimu	-	-
20 Amana Maalumu	9	9
21 Maagizo ya Malipo/Fedha za Kuhamisha	-	-
22 Hundi na Hawala za Kibenki Zilizotolewa	2,489	2,424
23 Limbiko la Kodi na Gharama Zitakazolipwa	3,947	5,610
24 Dhima la Tozo kwa Ajili ya Usuluhishi Baina ya Benki na Mteja	27,875	23,837
25 Miamala Isiyoshughulikiwa Baina ya Matawi	-	-
26 Mapato yaliyoingia ya Kipindi Kijacho na Tozo Nyingine Zitakazolipwa Baadae	927	864
27 Dhima Nyingine	27,352	30,879
28 Madeni	248,390	11,660
29 JUMLA YA DHIMA	976,642	873,540
30 MALI/(DHIMA) HALISI	111,821	104,333
C. FEDHA ZA WANAHISA		
31 - Mtaji wa Hisa Uliolipwa	9,660	9,660
32 - Akiba ya Mtaji	-	-
33 - Mapato Yaliyobakizwa	82,441	82,441

WARAKA MIZANIA KWA TAREHE 31 DESEMBA 2022 (Kiasi kwa shilingi milioni)

	Robo Mwaka ya/ Mwaka wa sasa 31-Dec-22	Robo Mwaka/ Mwaka uliopita 30-Sep-22
34 - Faida (Hasara) ya Kipindi Husika	18,511	11,085
35 - Akaunti Nyingine za Mtaji	1,209	1,146
36 - Stahiki ya Wenye-hisa Chache	-	-
37 JUMLA YA FEDHA ZA WANAHISA	111,821	104,333
38 Dhima Zisizo Dhahiri	99,631	109,979
39 Mikopo Chechefu	-	-
40 Tengo kwa Ajili ya Mikopo Chechefu	1,491	1,511
41 Mali Nyingine Chechefu	-	-
D. BAADHI YA VIASHIRIO VYA HALI YA KIFEDHA		
(i) Uwiano wa Fedha za Wanahisa na Jumla ya Mali	10.3%	10.7%
(ii) Uwiano wa Mikopo Chechefu na Jumla ya Mikopo Ghafi	0.0%	0.0%
(iii) Uwiano wa Mikopo Ghafi na Jumla ya Amana	59.1%	39.5%
(iv) Uwiano wa Mikopo Halisi na Jumla ya Mali Halisi	36.2%	32.3%
(v) Uwiano wa Mali Zinazozalisha na Jumla ya Mali	78.9%	70.3%
(vi) Ongezeko la Amana	-19.9%	-4.6%
(vii) Ongezeko la Mali	10.2%	-23.2%

Imesainiwa na: Geoffrey Mchangila (Ofisa Mtendaji Mkuu) Date : 27th January 2023

Imesainiwa na: Iddi Msonga (Mkuu wa Fedha) Date : 27th January 2023

Imesainiwa na: Godwin Rutashobya (Mkaguzi Mkuu wa Ndani) Date : 27th January 2023

Sisi, tuliotajwa hapo chini, wajumbe wa bodi ya wakurugenzi, tunathibitisha usahihi wa taarifa za hapo juu, tunatamka kwamba tumezitathmini taarifa hizi, na kwa ueleva na imani yetu kubwa zimeandaliwa kulingana na Viwango vya Kimataifa vya Uwasilishaji wa Taarifa za Fedha na matakwa ya Sheria ya Benki na Taasisi za Fedha ya mwaka 2006, na zinaonesha hali halisi.

Imesainiwa na: Andulile Mwakalyeye Date : 27th January 2023

Imesainiwa na: Wilson Chola Date : 27th January 2023

CITIBANK TANZANIA LIMITED CHARGES AND FEES

1.0 Current Accounts	CHARGE/FEE-LCY	CHARGE/FEE-FCY
(a) Required minimum opening balance	Waived	Waived
(b) Monthly service fee (breakdown per customer type)	TZS 20,000	USD \$20
(c) Cheque withdrawal over the counter	TZS 4,000	US\$ 5.00
(d) Fees per ATM withdrawal	N/A	N/A
(e) ATM mini statement	N/A	N/A
(f) Interim statement per page	TZS 7,000	US\$ 5.00
(g) Periodic scheduled statement	Waived	Waived
(h) Cheque book	TZS 35,000 (100 leaves)	US\$ 35 (100 leaves)
(i) Dishonoured cheque	TZS 52,000	US\$ 50
(j) Special clearance	TZS 60,000	US\$ 60
(k) Counter cheque	TZS 2,500 per leaf	US\$ 2 per leaf
(l) Stop Payment	TZS 30,000	US\$ 30
(m) Standing order	EFT: TZS 5,000 TZS TISS: TZS 10,000 Cross Border Fund Transfers: 0.25% of transfer, Min US\$ 60.00 and Max US\$ 500.00 USD TISS: US \$ 10.00	EFT: TZS 5,000 TZS TISS: TZS 10,000 Cross Border Fund Transfers: 0.25% of transfer, Min US\$ 60.00 and Max US\$ 500.00 USD TISS: US\$ 10.00
(n) Balance enquiry	Waived	Waived
(o) New ATM card issuance	N/A	N/A
(p) ATM card renewal or replacement	N/A	N/A
(q) Overdrawn account interest charge	5.32%-10.07%	6.05%-11.82%
(r) Unarranged overdraft	15%	10%
(s) Interbank transfer	Waived	Waived
(t) Bill payments through ATM	N/A	N/A
(u) Deposit fee	US \$20 and below: 3% of deposited amount TZS 1,000 and below: 0.3% of deposited amount Coins: 3% of the deposited amount minimum TZS 10,000	US \$20 and below: 3% of deposited amount TZS 1,000 and below: 0.3% of deposited amount Coins: 3% of the deposited amount minimum TZS 10,000
(v) Other (please specify)	N/A	N/A
(w) BRELA Search fees. Per search	TZS 30,000	US\$ 15
(x) Foreign Loan Registration fees (DRN)	US\$ 700	US\$ 700
2.0 Savings Accounts	CHARGE/FEE-LCY	CHARGE/FEE-FCY
(a) Required minimum opening balance	N/A	N/A
(b) Monthly service fee	N/A	N/A
(c) Interim statement	N/A	N/A
(d) Account closure	N/A	N/A
3.0 Electronic Banking	CHARGE/FEE-LCY	CHARGE/FEE-FCY
(a) Internet banking monthly fee	Waived	Waived
(b) Internet transfers	EFT: TZS 5,000 TZS TISS: TZS 10,000 Cross Border Fund Transfers: 0.25% of transfer, Min US\$ 60.00 and Max US\$ 500.00 USD TISS: US\$ 10.00	EFT: TZS 5,000 TZS TISS: TZS 10,000 Cross Border Fund Transfers: 0.25% of transfer, Min US\$ 60.00 and Max US\$ 500.00 USD TISS: US\$ 10.00
(c) SMS banking	N/A	N/A
(d) Other	Managers Cheques: TZS 4,000	Managers Cheques: US\$ 5.00
4.0 Foreign Exchange Transactions	CHARGE/FEE-LCY	CHARGE/FEE-FCY
(a) Purchase/sale of TCs transaction over the counter	N/A	N/A
(b) Purchase of foreign cheque	N/A	N/A
(c) Sale/purchase of cash passport	N/A	N/A
(d) Telegraphic transfer		
- Inward Telegraphic Transfers [FTIN]	US\$ 30	US\$ 30
- Outward International TT/ Electronic [ROCT]	0.25% of transfer, Min US\$ 60.00 and Max US\$ 500.00	0.25% of transfer, Min US\$ 60.00 and Max US\$ 500.00
(e) Telex/SWIFT	N/A	N/A
(f) Transfer from foreign currency denominated account to local current account (withing bank and to other bank)	N/A	N/A

5.0 Personal Loans	CHARGE/FEE-LCY	CHARGE/FEE-FCY
(a) Processing/Arrangement/ Appraisal fee		
(i) Personal loans	N/A	N/A
(ii) Overdrafts	N/A	N/A
(iii) Mortgage finance	N/A	N/A
(iv) Asset finance	N/A	N/A
(b) Unpaid loan instalment	N/A	N/A
(c) Early repayment	N/A	N/A
(d) Valuation fees	N/A	N/A
(e) Other	N/A	N/A
Additional Disclosures		
1.0 Deposit Rates	LCY	FCY
- Current Account Deposits	0%-3%	0%-0.25%
- Time Deposits		
(a) 1 - Months	2.06%-2.26%	3.93%-4.37%
(b) 3 - Months	2.7%-3.00%	4.12%-4.58%
(c) 6 - Months	3.78%-4.17%	4.28%-4.75%
(d) 9 - Months	5.06%-5.36%	4.32%-4.8%
(e) 12 - Months	6.25%-6.55%	4.3%-4.78%
2.0 Lending Rate	LCY	FCY
Base lending rate	9.67%-10.67%	7.46%-8.46%
Short term (up to one year)	9.67%-10.67%	7.46%-8.46%
Medium term (2 to 3 years)	10.17%-11.17%	7.96%-8.96%
Long term (3 to 5 years)	10.67%-11.67%	8.46%-9.46%
Term loans (over 5 years)	11.67%-12.67%	8.96%-9.96%
6.0 Trade Finance Transactions	CHARGE/FEE	
Documentary Collections		
Imports	Handling: \$130, Acceptance \$65, Telex: 0.325% minimum \$98 and maximum \$650	
Exports	All in fee: \$100 (\$50 courier and \$50 handling) per set of documents	
Documentary Collections		
Opening fees	LC issuance - 0.5% per quarter Min. \$325	
Handling fees	Handling: \$130	
Amendment Fees	Simple amendment \$100, extension 0.5% per quarter if it extends to other quarter(s)	
Confirmation fees	Confirmation 0.39% per quarter Min. EUR 390 per quarter	
Risk margin on Acceptance	0.25% per Quarter or part thereof	
Other Bank LC re-issuance	0.1% per Quarter, min. \$200	
Bills Availization (Pour Aval)	0.5% per Quarter or part thereof	
Exports Letters of Credits		
Handling fees	\$500	
Courier	\$100	
Confirmation fees	0.25% per Quarter or part thereof	
Negotiation fees	0.1% Min. \$1000	
Liquidity financing		
Suppliers finance	Prevailing market rates and negotiable based on riskness of the transaction	
Accounts Receivable Finance	Prevailing market rates and negotiable based on riskness of the transaction	
Guarantees and Standby Letters of Credits		
SBLC	0.5% per Quarter or part thereof	
Bid Bonds	0.5% per Quarter or part thereof	
Performance Bond	0.5% per Quarter or part thereof	
Maintenance Bond	0.5% per Quarter or part thereof	
Advance Payment Guarantee	0.5% per Quarter or part thereof	
Amendments fees on Guarantees	Simple amendments \$100 and 0.5% per Quarter or part thereof, if it extends into next quarter(s)	
Custom Bonds	0.5% per Quarter or part thereof	
Warehouse Bond	0.5% per Quarter or part thereof	
Transit Bond	0.5% per Quarter or part thereof	
Facility fees	1.5% per annum	

We the undersigned have examined the above information and hereby declare that the information is true and correct to the best of our knowledge and information

Name	Designation	Date
Iddi Msonga	CFO	27th January 2023
Michael Mungure	TTS Head	27th January 2023
Magdalena Neema Martin	Ag. Head of Treasury	27th January 2023

Wauguzi, wakunga watatu wachukuliwa hatua kisa uzembe

Na Paul Mabeja, DODOMA

BARAZA la Uuguzi na Ukunga Tanzania limewachukuliwa hatua maofisa uuguzi na ukunga watatu kwa makosa mbalimbali ikiwamo kushindwa kukidhi viwango vya taaluma na kuacha kutoa huduma kwa kuzingatia weledi na maadili ya taaluma.

Kati ya maofisa hao wawili wameondolewa kwenye orodha rejesta ya baraza hilo, huku mmoja akipewa kalipio.

Mwenyekiti wa baraza hilo, Prof. Lilian Mselle, aliyasema hayo wakati akizungumza na waandishi wa habari jijini hapa baada ya baraza hilo kuketi Januri 25 hadi 27 mwaka huu.

Alisema baraza lilijadili mambo mbalimbali ya kiutendaji, ikiwa ni pamoja na kusikiliza kwa kina tuhuma mbalimbali za ukiukwaji wa maadili ya taaluma ya uuguzi na ukunga, zilizokuwa zikiwakabili wauguzi na wakunga watatu.

Prof. Mselle alisema tuhu-

ma hizo zilisikilizwa kikamilifu na kutolewa maamuzi kwa mujibu wa sheria, kanuni na taratibu za baraza hilo.

Alisema Ofisa Muuguzi Msaidizi (RN), John Chuma kutoka katika Zahanati ya Buheloi, Lushoto Tanga alikuwa anatuhumiwa kwa kosa la kuacha kumhudumia mzazi ipasavyo aliyehitaji huduma za uzazi kinyume na Sheria ya Uuguzi na Ukunga Tanzania ya Mwaka 2010.

“Pia alishindwa kukidhi viwango vya taaluma na kuacha kutoa huduma kwa kuzingatia weledi na maadili ya taaluma. Vilevile, alichukua fedha za mteja ndani ya zahanati ya serikali kinyume na sheria, baraza limempa adhabu ya kumwondoa kwenye rejesta ya Baraza la Uuguzi na Ukunga Tanzania. Hivyo, muuguzi John Chuma haruhusiwi tena kufanya kazi ya uuguzi na ukunga,” alisisitiza.

Aidha, alisema muuguzi mwingine ni Michelina Gwido muuguzi mkunga ngazi ya cheti kutoka Zahanati ya Mtimbwa Sumbawanga ambaye alishind-

wa kumhudumia mama mzazi baada ya kujifungua.

Alimtaja muuguzi wa tatu kuwa ni Leticia Kokutebesa Muganyizi ambaye ni muuguzi mkunga ngazi ya cheti kutoka Zahanati ya Kashai Manispaa ya Bukoba.

Alisema muuguzi huyo alishindwa kusimamia viwango vya taaluma na kutoa huduma kwa kuzingatia weledi na maadili ya taaluma, kinyume na Sheria ya Uuguzi na Ukunga Tanzania ya mwaka 2010. Aidha, muuguzi huyo alishindwa kuwahudumia kinamama wawili waliofika kupata huduma ya kujifungua katika Zahanati ya Kashai.

“Baraza limempa adhabu ya kumwondoa kwenye orodha ya uuguzi na ukunga. Muuguzi Leticia Muganyizi haruhusiwi tena kufanya kazi ya uuguzi na ukunga,” alisema.

Kadhalika, alisema adhabu hizo zimeainishwa katika Sheria ya Uuguzi na Ukunga ya mwaka 2010 vifungu vya 25(3) (f), (g) na (k) na 28(3) (a) na (c) vya Baraza la Uuguzi na Ukunga Tanzania ya mwaka 2010.

“Baraza linawakumbusha wauguzi na wa kunga wote popote walipo, kuhakikisha wanatoa huduma kwa weledi na kufuata taratibu, kanuni na sheria,” alisema.

Hata hivyo, alisema Baraza li-taendelea kuchukua hatua kali za kinidhamu kwa watakaokwenda kinyume na maadili ya taaluma hiyo ili kuzuia vifo visivyo vya lazima.

Muuguzi Mkuu wa Serikali, Ziada Sellah, aliwataka wauguzi kubadilika na kuacha kufanya kazi zao kwa mazoea hasa wakati huu ambapo serikali ipo katika mchakato wa bima ya afya kwa wote.

Alisema: “Wauguzi tunapaswa kubadilika tufanye kazi zetu kwa ubora kwani tunakwenda kuwa na wateja wengi kutokana na huu mpango wa bima ya afya kwa watu wote”.

Msajili wa Baraza hilo, Agnes Mtawa, alisema katika kipindi cha mwaka jana na mwaka huu wauguzi watano wameondolewa kwenye orodha kwa makosa mbalimbali.

CRB yatoa onyo kwa makandarasi wanaoghushi nyaraka

Na Joseph Mwendapole, DODOMA

BODI ya Usajili wa Makandarasi (CRB), imewaonya makandarasi wenye tabia ya kughushi nyaraka ili waonekane wana vigezo vya kusajiliwa daraja la kwanza au la pili ili wapate zabuni kubwa za ujenzi.

Onyo hilo lilitolewa mwishoni mwa wiki jijini Dodoma na Msajili wa CRB, Mhandisi Rhoben Nkori, wakati akizungumza na makandarasi kwenye mafunzo ya siku mbili kuhusu kazi za ubia.

Alisema bodi hiyo imekuwa ikiwajengea uwezo makandarasi wa ndani ili waweze kufanyakazi na makandarasi wakubwa na hatimaye waweze kufanya miradi hiyo wenyewe baada ya kupata uzoefu.

“Lengo lingine ni kuwajengea uwezo wa kushirikiana wenyewe kwa wenyewe, mnaweza kuwa makandarasi wa daraja moja mkafanyakazi mnapeana uzoefu na mkautumia kufanyakazi kubwa,” alisema.

Mhandisi Nkori alisema CRB hivi karibuni imepokea maombi mengi ya kampuni za ukandarasi zinazotaka kupanda madaraja.

“Unakuta kampuni inaomba kuongezewa daraja lakini ukiifanyia tathmini haina hizo sifa za hilo daraja analotaka, mwingine anataka daraja la kwanza mwingine la pili sasa picha hiyo inatuonyesha kwamba kuna miradi mingi mikubwa kwenye sekta inayohitaji makandarasi wakubwa,” alisema.

Alisema iwapo makandarasi watafanya miradi kwa ushirikiano wa kweli tofauti na ile ambayo wakubwa wanawasindikiza wadogo watapata uzoefu wa kazi hizo.

Alisema bodi hiyo itakapobaini makandarasi wanaofanya ubia wa ujanja ujanja itawachukulia hatua kali ili wasiendelee kuchafua sekta ya ujenzi kwa kuonekana ubaibaishaji wa aina hiyo.

Alisema serikali imeonyesha nia ya kutenga miradi kwa makandarasi wa ndani kwa lengo la kuwajengea uwezo, hivyo watakapoipata waonyeshe uwezo kwa kuifanya kwa ufanisi na kwa wakati.

Msajili Msaidizi wa CRB, Mhandisi David Jere, alisema mafunzo hayo yamewashirikisha makandarasi 103 wa madaraja mbalimbali kwenye mikoa yote nchini.

Alisema lengo la mafunzo hayo ni kuwaelekeza makandarasi namna ya kufanya kazi kwa ubia wenye tija na kuwawezesha kukua ili waweze kutekeleza miradi mikubwa kama walivyo wageni.

Meneja Mkuu wa Mgodji wa Barrick Bulyanhulu, Cheick Sangare (kushoto), akibadilishana nyaraka za mkataba wa makubaliano na Kaimu Mkurugenzi wa Halmashauri ya Wilaya ya Nyang'hwale, Majagi Maiga, ambapo mgodi huo utatoa kiasi cha Sh. milioni 989 kwa ajili ya kufanikisha miradi ya kijamii kupitia fedha za mfuko wa uwajibikaji kwa jamii katika kipindi cha mwaka huu. **PICHA: MPIGAPICHA WETU**

Serikali yajipanga kutokomezwa magonjwa yasiyopewa kipaumbele

Na Paul Mabeja, DODOMA

MENEJA Mpango wa magonjwa yasiyopewa kipaumbele, Dk. George Kabona, amesema serikali inaendeleza mikakati ya kutoa elimu na dawa katika ngazi ya jamii ili kuhakikisha magonjwa hayo yanatokomezwa nchini ifikapo mwaka 2030.

Alibainisha hayo juzi jijini hapo alipokuwa akizungumza na waandishi wa habari kuhusu maadhimisho ya Siku ya Magonjwa Yasiyopewa Kipaumbele Duniani.

Alisema kuna magonjwa 29 yasiyopewa kipaumbele nchini lakini hivi sasa ambayo wameanza kuyafanyia kazi ni magonjwa

matano.

Aliyataja magonjwa hayo kuwa ni trakoma, usubi, matende na mabusha, minyoo ya tumbo, pamoja na kichocho.

“Tunataka ifikapo mwaka 2030, magonjwa haya yawe yamekwisha nchini ndiyo maana tunaendeleza kampeni mbalimbali ikiwamo utoaji wa elimu pamoja na dawa katika ngazi ya jamii ili kuyakomesha kabisa,” alisema Dk. Kabona.

Kadhalika, alisema magonjwa mengine ambayo yapo katika orodha ya kudhibitiwa ni ukoma, kichaa cha mbwa, kuumwa na nyoka, homa ya papasi, malale, kifafa cha nguruwe au tegu.

Aidha, alisema kuelekea kilele

cha siku hiyo wameandaa kambi katika maeneo mbalimbali ambazo zilianza kutoa huduma za kimatibabu tangu Januari 26 mwaka huu.

“Tunayo kambi ambayo itatumika kufanya upasuaji wa mabusha kwa wagonjwa mkoani Tanga, kambi za kusawazisha vipimo vya macho kwa wagonjwa wa trakoma Bahi, Arusha, Karatu na Mwanza Wilaya ya Magu,” alisema.

Alisema ugonjwa wa trakoma unaathiri macho na kama mtu ataupata mara nyingi anaweza kuwa kipofu kama hatapata matibabu sahihi ya kusawazisha vikope.

Kadhalika, alisema wame-

fanikiwa kudhibiti ugonjwa wa minyoo ya tumbo kwa kugawa dawa kwa watoto katika shule.

Alisema katika kambi ambazo watoa huduma wanatarajia kuwafikia watu 350 ambao watafanyia upasuaji wa mabusha na usawazishaji wa vikope watu zaidi ya 400 katika kambi zingine.

Alisema ili kukabili magonjwa hayo serikali imeamua kuwekeza jitihada mbalimbali ikiwamo rasilimali watu, fedha, majengo, vifaa tofauti na hapo awali ambapo ilikuwa ikitumia zaidi rasilimali za wadau.

Hata hivyo, aliwataka Watanania kujitokeza kutumia fursa hiyo kupima na kupata matibabu sahihi ili kukomesha magonjwa hayo.

Vijana mazingira magumu watakiwa kuchangamkia fursa

Na Mwandishi Wetu

VIJANA kutoka kaya maskini na wanaoishi katika mazingira magumu visiwani Zanzibar wametakiwa kuchangamkia fursa za mafunzo ya kukuza na kuendeleza ujuzi yanayotolewa na serikali.

Ushauri huo ulitolewa mwishoni mwa wiki na Mkurugenzi wa Utafutaji Rasilimali na Usimamizi wa Miradi kutoka Mamlaka ya Elimu Tanzania (TEA), Waziri Salum, alipokuwa katika ziara ya siku mbili ya kutembelea wanafunzi kutoka kaya mas-

kini wanaosoma mafunzo ya ujuzi kupita mpango wa ufadhili kwa vijana.

Mkurugenzi huyo alisema serikali inawatambua na kuwathamini vijana hao na kwamba iko tayari kuwasaidia kujikwama kiuchumi.

Alisema Serikali ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania kwa kushirikiana na Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar ilizindua rasmi mpango wa ufadhili kwa vijana kutoka kaya maskini na wanaoishi katika mazingira magumu Desemba mwaka 2022 kwa lengo la kutoa mafunzo ya ujuzi kwa vijana 600 kutoka kaya maskini katika visiwa

vya Unguja na Pemba.

Alisema amefarijika kuona vijana hao wanavyojituma na kuweka bidii kwenye masomo yao na kuwaasa wasikate tamaa ya kupambania kile wanachokiamini na watazifikia ndoto zao za kujikwama kiuchumi na kujipatia kipato.

Mkurugenzi huyo alisema wakati mafunzo hayo yanazinduliwa hawakujua kama wangepata wanafunzi wa makundi gani ila baada ya mafunzo kuanza vijana wenye ulemavu na wenye mahitaji maalum ni miongoni mwa waliopata fursa ya kusoma kupitia mpango wa ufadhili

kwa vijana kutoka kaya maskini.

“Fursa bado zipo na serikali inawakumbuka, mkimaliza masomo juungeni kwenye vikundi na mjisajili, mfanye kazi kwa umoja ili muweze kuzifikia fursa nyingi zaidi,” alisema.

Aidha alitoa ahadi ya kununua cherehani moja kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa viungo kutoka Chuo cha Elimu Mbadala Forodhani, Rukia Haji Amiri, ambaye anatomia cherehani maalum baada kuona jinsi anavyojitahidi kusoma na kujifunza kushona licha ya ulemavu alionao.

Sheria ya watu wenye ulemavu kutekelezwa kikamilifu Zanzibar

Na Rahma Suleiman, ZANZIBAR

SERIKALI ya Zanzibar imesema imejipanga kuhakikisha Sheria ya Watu wenye Ulemavu inatekelezwa kikamilifu visiwani humo pamoja na kuona haki za makundi hayo zinapatikana.

Hayo yalisemwa jana na Waziri wa Nchi, Ofisi ya Rais, Harusi Said Suleiman, wakati alipofanya ziara kuangalia shughuli za watu wenye ulemavu Mkoa wa Kaskazini Unguja.

Waziri Harusi alisema marekebisho ya muswada wa watu wenye ulemavu fursa na kinga namba 9 wa mwaka 2006 uliowasilishwa mbele ya Baraza la Wawakilishi mwaka jana lengo lake ni kuona mabadiliko makubwa yanafanyika kwa ajili ya kushughulikia matatizo yanayowakabili watu wa jamii hiyo.

Alisema serikali imekuja na Sheria ya Watu wenye Ulemavu ya Mwaka 2022 ambayo lengo lake ni kwenda na wakati wa mabadiliko yaliopo sasa ya dunia ikiwamo mikataba ya kimataifa na kikanda ambayo inalinda haki za makundi hayo.

Alisema uwapo wa sheria mpya ya watu wenye ulemavu itahakikisha makundi hayo yanapata fursa na haki kwa mujibu wa sheria ikiwamo elimu na matumizi ya sehemu rasmi.

“Miongoni mwa marekebisho makubwa yaliyofanywa ni kuona kundi hilo linanufaika na kupata haki ya msingi ya elimu kwa kufaidika na fursa zote zilipo kwa mujibu wa sheria bila ya kubaguliwa,” alisema.

Aidha, alisema serikali imeunda mabaraza ya watu wenye ulemavu ambayo miongoni mwa majukumu yake ni kuona mambo yote ya msingi yanayowahusu yanashughulikiwa kwa nguvu zote.

Naibu Katibu Mkuu Wizara ya Elimu na Mafunzo ya Amali, Mwanakheiri Ameir, alisema Wizara ya Elimu inatekeleza kwa vitendo kwa kuwajali watu wenye ulemavu ikiwamo kutoa fursa za elimu.

Alisema serikali imejipanga kutekeleza haki za watu wenye ulemavu ikiwamo ujenzi wa shule mbili zitakazotoa elimu mjumuisho eneo la Pujini Pemba pamoja na Jendele Unguja.

Alisema shule hizo za kisasa zitatoa elimu ya vitendo vya stadi za maisha ambayo itawapatia ujuzi wanafunzi wanaosoma hapo kwa ajili ya kujijiriri.

Katibu Mkuu Wizara ya Maendeleo ya Jamii, Jinsia, Wazee na Watoto, Abeda Rashid Abdalla, alisema wamejipanga kuona haki za watu wenye ulemavu zinainimarishwa na kutekelezwa na taasisi zote za serikali kwa mujibu wa Sheria ya Watu wenye Ulemavu iliyopitishwa mwishoni mwaka jana.

Alisema katika sheria hiyo inazitaka taasisi za serikali na binafsi kutoa ajira kwa watu wenye ulemavu kulingana na sifa na vigezo.

Alisema kwa muda mrefu watu wenye ulemavu hawapati ajira licha ya kuwa na uwezo wa elimu unaowafanya kuajiriwa huku vikiwapo visingizio visivyokuwa na sababu.

Waziri wa Nchi, Ofisi ya Rais, Fedha na Mipango wa Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar, Dk. Saada Mkuya Salum, akizungumza na Mkurugenzi Mtendaji wa Benki ya Maendeleo ya Tanzania (TADB), Frank Nyabundege, katika mkutano ulioandaliwa na Wizara ya Fedha na Mipango ya Tanzania bara hivi karibuni Dar es Salaam. **PICHA: MPIGAPICHA WETU**

‘Wananchi wana haki ya kupata huduma bora kutoka polisi’

Na Rahma Suleiman, ZANZIBAR

KAMISHNA wa Jeshi la Polisi Zanzibar, Hamad Khamis Hamad, amesema wananchi wanahaki ya kupata huduma bora kutoka kwa Jeshi la Polisi kwa sababu wameajiriwa ili kuwatumikia wananchi katika kulinda usalama na mali zao.

Aliyasema hayo jana Chuwini Wilaya ya Magharib A Unguja, wakati akizungumza na wananchi wa majimbo

mbalimbali ya wilaya hiyo ikiwa ni mwendelezo wa ziara yake ya kusikiliza kero za wananchi.

Alisema anafahamu kuwa kuna baadhi ya matatizo mengi yanayotokana na utendaji wa jeshi hilo ikiwamo uonevu, unyanasaji na mambo mingine.

Hivyo, aliwataka wananchi kusaidiana katika kuyaondoa hayo.

“Sio polisi wote ni wazuri, wapo baaadhi miongoni mwao ni wabaya ambao ny-

inyi mnaokuja kufuata huduma za polisi ndio mnaowafahamu zaidi,” alisema Kamishna Hamad.

Aidha, aliwataka askari wa jeshi hilo kuwahudumia wananchi kwa kuzingatia haki na uadilifu ili kuondosha malalamiko yaliopo kutoka kwa wananchi kuwa baadhi ya askari siyo waadilifu.

Kamishna huyo aliwataka wazazi na walezi kuwalea watoto wao kwa kuzingatia maadili mema ili wasishawishiwe kufanyiwa

vitendo viovu ikiwamo vya udhalilishaji.

Wananchi waliohudhuria mkutano huo, walitaka kuangaliwa upya hatua zinazochukuliwa katika kupambana na vitendo vya udhalilishaji.

Rashid Nassir miongoni mwa wananchi hao alisema zipo baadhi ya kesi za udhalilishaji ni za kutengenezwa kwa lengo la kulipizana visasi, hivyo ni vyema hukumu za kesi hizo kuangaliwa ili haki itendeke.

UNITED BANK FOR AFRICA (TANZANIA) LIMITED

UONESHAJI WA TAARIFA ZA FEDHA KWA UMMA 31.12.2022

Imetolewa chini ya kanuni ya 7 na 8 ya Kanuni za Mabenki na Taasisi za Fedha (Uoneshaji) ya Mwaka 2014

WARAKA MIZANIA KWA TAREHE 31 DISEMBA 2022 (Kiasi kwa shilingi milioni)

	Robo Mwaka ya 31-Dec-22	Robo Mwaka ya 30-Sep-22
A. MALI		
1 Fedha Taslimu	4,226	4,864
2 Salio Katika Benki Kuu ya Tanzania	10,269	9,425
3 Uwekezaji Katika Amana za Serikali	52,498	34,437
4 Salio Katika Benki Nyingine na Taasisi za Fedha	2,213	48,690
5 Hundi na Miamala ya Kushughulikiwa	-	0
6 Miamala Baina ya Matawi	-	-
7 Bili Zilizofikiwa	-	-
8 Dhima za Wateja Zilizokubalika	-	-
9 Mikopo Iliyotolewa kwa Benki Nyingine	6,506	-
10 Uwekezaji Katika Amana Nyingine	-	-
11 Mikopo Halisi Iliyopo	67,176	70,953
12 Mali Nyingine	88,507	10,385
13 Uwekezaji wa Hisa	-	-
14 Akaunti za udhamini	-	-
15 Mali Zisizohamishika, Mitambo na Vifaa	2,899	2,299
16 JUMLA YA MALI	234,294	181,052
B. DHIMA		
17 Amana za Benki nyingine na Taasisi za Fedha	48,080	26,923
18 Amana za Wateja	146,554	113,857
19 Dhama na Malipo kwa Fedha Taslimu	-	-
20 Amana Maalumu	4,436	4,517
21 Maagizo ya Malipo/Fedha za Kuhamisha	-	-
22 Hundi na Hawala za Kibenki Zilizotolewa	-	20
23 Limbiko la Kodi na Gharama Zitakazolipwa	1,554	1,666
24 Dhima la Tozo kwa Ajili ya Usuluhishi Baina ya Benki na Mteja	-	-
25 Miamala Isiyoshughulikiwa Baina ya Matawi	-	-
26 Mapato yaliyoingia ya Kipindi Kijacho na Tozo Nyingine Zitakazolipwa Baadae	2,371	3,332
27 Dhima Nyingine	5,431	2,885
28 Madeni	-	-
29 JUMLA YA DHIMA	208,427	153,200
30 MALI/(DHIMA) HALISI (16 kutoa 29)	25,867	27,852
C. FEDHA ZA WANAHISA		
31 Mtaji wa Hisa Uliolipwa	31,420	31,420
32 Akiba ya Mtaji	29,104	29,104
33 Mapato Yaliyobakizwa	(41,136)	(36,526)
34 Faida (Hasara) ya Kipindi Husika	1,382	2,880
35 Akaunti Nyingine za Mtaji	5,097	487
36 Stahiki ya Wenyehisa Chache	-	-
37 JUMLA YA FEDHA ZA WANAHISA	25,867	27,365
38 Dhima Zisizo Dhahiri	-	709,786
39 Mikopo Chechefe	3,709	2,744
40 Tenge kwa Ajili ya Mikopo Chechefe	-	572
41 Mali Nyingine Chechefe	-	-
D. BAADHI YA VIASHIRIO VYA HALI YA KIFEDHA		
(i) Uwiano wa Fedha za Wanahasa na Jumla ya Mali	11%	15%
(ii) Uwiano wa Mikopo Chechefe na Jumla ya Mikopo Ghafi	5%	4%
(iii) Uwiano wa Mikopo Ghafi na Jumla ya Amana	44%	60%
(iv) Uwiano wa Mikopo Halisi na Jumla ya Mali Halisi	29%	39%
(v) Uwiano wa Mali Zinazozalisha na Jumla ya Mali	54%	58%
(vi) Ongezeko la Amana	28%	10%
(vii) Ongezeko la Mali	29%	2%

TAARIFA YA MAPATO NA MATUMIZI KWA ROBO MWAKA ULIOISHIA 31 DISEMBA 2022 (Kiasi kwa shilingi milioni)

	Robo ya Mwaka sasa 31-Dec-22	Robo ya Mwaka linganishi 30-Sep-22	Limbikizo la Mwaka wa sasa 31-Dec-22	Limbikizo la Mwaka linganishi 31-Dec-21
1 Mapato ya Riba	3,419	3,208	13,786	11,916
2 Gharama za Riba	(1,175)	(1,059)	(4,454)	(4,053)
3 Mapato Halisi ya Riba ("H&M")	2,243	2,149	9,332	7,863
4 Madeni Viza Yaliyofutwa	-	-	-	-
5 Punguzo/Ongezeko la Tenge katika Mikopo	-	-	-	-
6 Mapato Yasiyo ya Riba!	2,950	3,302	11,576	9,361
6.1 Faida (Hasara) Zikanazoa na Miamala ya Fedha za Kigeni	613	507	1,984	1,346
6.2 Ada na Kamisheni	2,317	2,787	9,534	7,893
6.3 Gawio	-	-	-	-
6.4 Mapato Mengine	20	7	57	123
7 Gharama Zisizo za Riba:	(4,363)	(4,027)	(17,087)	(15,698)
7.1 Mishahara na Malipo	(1,935)	(1,918)	(7,614)	(6,841)
7.2 Ada na Kamisheni	(412)	(452)	(1,439)	(1,400)
7.3 Gharama Nyingine	(2,016)	(1,657)	(7,833)	(7,457)
8 Faida (Hasara) ya Uendeshaji	830	1,423	3,821	1,526
9 Tenge la Kodi ya Mapato	(2,328)	(1,661)	(2,439)	(1,411)
10 Faida / (Hasara) Halisi Baada ya Kodi ya Mapato	(1,498)	1,258	1,382	1,385
11 "H&M" ("H&M")	-	-	-	-
12 Jumla ya Faida (Hasara) Iliyojumuishwa kwa mwaka	(1,498)	1,258	1,382	1,385
13 Idadi ya Wajijiwa	132	128	132	128
14 Mapato kwa Hisa	(238)	200	220	220
15 Idadi ya Matawi	8	7	8	7
BAADHI YA VIASHIRIO VYA UFANISI				
(i) Uwiano wa Faida Kabla ya Kodi na Wastani wa Mali	1.60%	2.78%	1.84%	0.78%
(ii) Uwiano wa Faida baada ya Kodi na Wastani wa Fedha za Wanahasa	-22.51%	18.72%	5.19%	5.28%
(iii) Uwiano wa Matumizi Yasiyo ya Riba na Mapato Ghafi	68.51%	61.86%	67.37%	73.78%
(iv) Uwiano wa Mapato Halisi ya Riba na Wastani wa Mali Zinazozalisha	7.75%	8.15%	8.06%	6.36%

TAARIFA YA MTIRIRIKO WA FEDHA KWA ROBO/MWAKA ULIOISHIA 31 DISEMBA 2022 (Kiasi kwa shilingi milioni)

	Robo ya Mwaka ya sasa 31-Estaf-22	Robo ya Mwaka linganishi 30-Azar-22	Limbikizo la Mwaka wa sasa 31-Dec-22	Limbikizo la Mwaka linganishi 31-Dec-21
I. Mtiririko wa Fedha Kutokana na Shughuli za Uendeshaji:				
Mapato/(Hasara) Halisi	(1,498)	1,258	1,382	1,385
Marekebisha kwa Ajili ya:				
- Hasara Katika Mali	819	754	1,573	639
- Badiliko Halisi Katika Mikopo	3,777	2,962	6,739	15,229
- Faida/Hasara Kwenye Mauzo ya Mali	-	-	-	-
- Mabadiliko Halisi Katika Amana	53,773	2,562	56,334	9,275
- Mabadiliko Halisi Katika Amana za Muda Mfupi Zilizofikiwa	(26,853)	3,626	(23,228)	4,684
- Mabadiliko Halisi Katika Dhima Nyingine	2,546	(170)	2,376	2,890
- Mabadiliko Halisi Katika Mali Nyingine	(78,122)	13,294	(64,829)	17,244
- Kodi Iliyolipwa	(2,538)	(37)	(2,575)	-
- Mengineyo (bainisha)	-	-	-	-
Fedha Halisi zilizotolewa (zilizotumika) kwa shughuli za uendeshaji	(48,097)	24,248	(22,227)	51,347
II. Mtiririko wa Fedha Kutokana na Shughuli za Uwekezaji:				
Gawio lililopokewa	-	-	-	-
Ununuzi wa Mali za Kudumu	(969)	(149)	(1,118)	4,875
Mapato Kutokana na Mauzo ya Mali za Kudumu	-	-	-	-
Ununuzi wa Amana Zisizoshughulikiwa na Mawakala	-	-	-	-
Mapato Kutokana na Mauzo ya Amana Zisizoshughulikiwa na Mawakala	-	-	-	-
Mengineyo (bainisha)	-	-	-	-
Fedha Halisi zilizotolewa (zilizotumika) kwa Shughuli za Uwekezaji	(969)	(149)	(1,118)	4,875
III. Mtiririko wa Fedha Kutokana na Shughuli za Kifedha:				
Ulipoji wa Madeni ya Muda Mrefu	-	-	-	-
Mapato Kutokana na Utoaji wa Madeni ya Muda Mrefu	-	-	-	-
Mapato Kutokana na Utoaji wa Mtaji wa Hisa	-	-	-	-
Gawio lililolipwa kwa Fedha Taslimu	-	-	-	-
Mabadiliko Halisi Katika Madeni Mengine	-	-	-	-
Mengineyo (bainisha)	-	-	-	-
Fedha Halisi zilizotolewa (zilizotumika) kwa Shughuli za Kifedha	-	-	-	-
IV. Fedha Taslimu na Mali Zinazofanana na Fedha Taslimu:				
Ongezeko / Punguzo Halisi Katika Fedha taslimu na Mali Zinazofanana na Fedha Taslimu	(49,066)	24,099	(49,066)	56,222
Fedha na Mali Zinazofanana na Fedha Taslimu Mwanzani mwa Robo Mwaka	73,726	49,627	73,726	118,247
Fedha na Mali Zinazofanana na Fedha Taslimu Mwishoni mwa Robo Mwaka	24,660	73,726	24,660	174,469

TAARIFA YA MABADILIKO YA MTAJI KWA KIPINDI KINACHOISHIA 31 DISEMBA 2022 (Kiasi kwa shilingi milioni)

	Mtaji wa Hisa	Malipo juu ya bel ya hisa	Mapato yaliyobakizwa	Ziada ya Kisheria	Tengo la ziada ya jumla	Mengineyo	Jumla
Mwaka wa sasa 2022							
Salio la mwanzo wa mwaka	31,420	29,104	(36,526)	487	-	-	24,485
Faida/(Hasara) Halisi baada ya kodi ya mapato	-	-	1,382	-	-	-	1,382
Mapato mengine yaliyojumuishwa	-	-	-	-	-	-	-
Miamala na wanahisa	-	-	-	-	-	-	-
Gawio lililolipwa	-	-	-	-	-	-	-
Ziada ya kisheria	-	-	(4,610)	4,610	-	-	-
Tengo la ziada ya jumla	-	-	-	-	-	-	-
Mengineyo	-	-	-	-	-	-	-
Share issued	0	0	-	-	-	-	-
Salio la mwisho wa mwaka	31,420	29,104	(39,754)	5,097	-	-	25,867
Mwaka uliopita 2021							
Salio la mwanzo wa mwaka	31,420	29,104	(37,053)	-	-	-	23,471
Faida/(Hasara) Halisi baada ya kodi ya mapato	-	-	1,015	-	-	-	1,015
Mapato mengine yaliyojumuishwa	-	-	-	-	-	-	-
Miamala na wanahisa	-	-	-	-	-	-	-
Gawio lililolipwa	-	-	-	-	-	-	-
Ziada ya kisheria	-	-	(487)	487	-	-	487
Tengo la ziada ya jumla	-	-	-	-	-	-	(487)
Mengineyo	-	-	-	-	-	-	-
Share issued	-	-	-	-	-	-	-
Salio la mwisho wa mwaka	31,420	29,104	(36,526)	487	-	-	24,485

	Saini	Tarehe
Jina na Cheo		
1 Gbenga Makinde Mkurugenzi Mtendaji	<i>Imesainiwa</i>	24th January 2023
2 Benson Msangi Afisa Mkuu wa Fedha	<i>Imesainiwa</i>	24th January 2023
3 Joseph Ringa Mkaguzi Mkuu wa Ndani	<i>Imesainiwa</i>	24th January 2023
Katika kuanda taarifa za hizi za fedha, sera za uandaji ni zililizotumika wakati wa uandaji wa Taarifa za Fedha zilizokaguliwa za mwaka uliopita (kama kulikua na mabadiliko katika sera za uandaji taarifa za fedha katika kipindi cha robo mwaka ya mwaka wa sasa, mabadiliko yaeleweke kwa mujibu wa IAS 34 na IAS 8).		
Jina na Cheo		
1 Amb. Tuvako Manongi Mkurugenzi	<i>Imesainiwa</i>	24th January 2023
2 Ebele Ogbue Mkurugenzi	<i>Imesainiwa</i>	24th January 2023

HABARI KIMATAIFA

Kitengo maalum cha polisi chafutwa Marekani

WASHINGTON, Marekani

IDARA ya Polisi ya Memphis imekivunja kitengo maalum cha polisi kinachojulikana kama Scorpion, ambacho maafisa wake wanatuhumiwa kumuua Tire Nichols.

Scorpion ni jina linalomaanisha (Operesheni ya Uhalifu wa Mitaani) kilichoundwa kwa ajili ya kurejeshia amani kwenye makazi ya watu.

Kitengo hicho cha watu 50 kilizinduliwa Oktoba 2021 kwa lengo la kupunguza viwango vya uhalifu katika maeneo fulani korofi, ikiwamo uporaji, wizi wa magari na kwenye maduka makubwa.

Imeelezwa kuwa kwa sasa kitengo hicho kinafutwa baada ya maafisa wake kuonekana wakimpiga Nichols (29), kwenye video zilizosambaa kuanzia Januari saba mwaka huu, bila ya kubainishwa sababu za kijana huyo kupigwa.

Kwa mujibu wa taarifa ya idara hiyo, kufutwa kabisa kwa kitengo hicho ni kwa ajili ya manufaa ya wote.

"Ingawa vitendo viovu vya wache vinaleta wingu la aibu kwa jina la Scorpion, ni muhimu kwamba sisi, Idara ya Polisi ya Memphis, tuchukue hatua za haraka katika mchakato wa uponyaji kwa wote walioathiriwa," ilisema.

Inaelezwa kuwa Familia ya Nichols ilikaribisha uamuzi huo katika taarifa kutoka kwa mawakili wao na kuuita unafaa na ni haki kwa kifo cha kusikitisha cha Tire Nichols, na pia uamuzi wa hesima na wa haki kwa raia wote wa Memphis.

Hata hivyo maafisa walioonekana wakimpiga kijana huyo watano Tadarrius Bean, Demetrius Haley, Desmond Mills Jr, Emmitt Martin III na Justin Smith walifutwa kazi wiki iliyopita.

Pia inaelezwa kuwa waliwekwa rumande Alhamisi ya wiki iliyopita na kila mmoja anakabiliwa na mashtaka ya mauaji, unyanyasaji mbaya, utekaji nyara uliokithiri, utovu wa nidhamu na ukandamizaji.

Mawakili wa Martin na Mills walisema wateja wao watakana mashtaka hayo. **BBC**

Raia Israel kuruhusiwa kutembea na silaha

JERUSALEM, Israel

BARAZA la Usalama la Israel limeidhinisha hatua za kuwaruhusu Waisraeli kubeba bunduki ili kujilinda baada ya mashambulizi mawili tofauti ya Wapalestina yaliyotokea mjini Jerusalem siku mbili zilizopita.

Mashambulizi hayo yalitokea baada ya jeshi la Israel kuvamia ukingo wa magharibi unaokaliwa kwa mabavu na kuua watu tisa.

Hatua hizo mpya pia ni pamoja na kuwanyima wanafamilia wa mtu atakayebainika kushambulia haki ya ukaaji na hifadhi ya kijamii.

Pia ilielezwa kuwa Waziri Mkuu Benjamin Netanyahu aliahidi kujibu mapigo tena ya haraka kabla ya mkutano wa baraza la mawaziri la usalama.

Waziri wa Usalama wa Kitaifa

Baraza la mawaziri la usalama lilisema hatua hizo zitafuta haki za usalama wa kijamii za familia za magaidi wanaounga mkono ugaidi.

mwenye utata wa mrengo mkali wa kulia Itamar Ben-Gvir, aliwaambia waandishi wa habari kuwa, Jeshi la Israel pia litaongeza idadi ya wanajeshi katika ukingo wa magharibi, wakati raia wakiwa na bunduki ambazo zitawasaidia kujilinda.

Baraza la mawaziri la usalama lilisema hatua hizo zitafuta haki za usalama wa kijamii za familia za magaidi wanaounga mkono ugaidi.

Mapendekezo hayo yanaenda sambamba na mapendekezo ya washirika wa siasa kali za mrengo wa kulia wa Netanyahu, waliomruhusu kurejea mamlakani mwezi uliopita.

Tangazo hilo limekuja baada ya polisi wa Israel kusema mvulana wa Kipalestina mwenye umri wa

miaka 13 ndiye aliyehusika na ufy-atuaji risasi katika kitongoji cha Silwan mjini Jerusalem wiki iliyopita na kusababisha baba na mtoto wa Israel kujeruhiwa vibaya.

Msemaji wa Jeshi la Polisi la Israel awali alisema mshambuliaji aliwavizia watu watano walipokuwa wakielekea kwenye maombi na kuwaacha wawili katika hali mbaya, huku ikibainishwa kwamba mshambuliaji huyo aliuawa kwa kupigwa risasi katika eneo la tukio.

Mwanamume aliyehusika na shambulio la siku ya Ijumaa katika nyumba ya ibada alitambuliwa na vyombo vya habari kuwa ni Mpal-estina kutoka Jerusalem Mashariki na kwamba polisi wamewakamata watu 42 kuhusiana na shambulio hilo. **BBC**

Mfano wa ndege mbili za Jeshi la Anga la India zilizoanguka mwishoni mwa juma wakati zikiwa kwenye mafunzo, ajali iliyosababisha kifo cha mmoja wa marubani kati ya watatu waliohusika katika ajali hiyo. **PICHA: MTANDAO**

Mkanganyiko mchakato katiba mpya Mali

BAMAKO, Mali

KUMEZUKA mkanganyiko nchini Mali baada ya kundi lenye silaha lililotia saini mkataba wa amani mwaka 2015, kusema kuwa limejiondoa kwenye mchakato wa kuandika rasimu ya katiba mpya chini humo.

Kundi hilo linalounga vuguvugu linalofahamika kama Azawad na linaloongozwa na jamii ya watu wa Tuareg, lilitoa tangazo hilo jana, licha ya kutia saini mkataba wa amani mwaka 2015 jijini Algiers.

Viongozi wa vuguvugu hilo, walitangaza kujiondoa, baada ya kuulaumu uongozi

wa kijeshi kwa kutofanya vya kutosha, kuanza utekelezwaji wa mchakato huo wa kuwa na katiba mpya.

Aidha, wanaulaumu uongozi wa kijeshi kwa kutokuwa na utashi wa kisiasa ili kuhakikisha kuwa mchakato huo unatekelezwa, na kwamba kuna hatari ya makundi mengine kujiondoa pia.

Baada ya hatua hiyo, wameomba mkutano na wasuluhishi wa kimataifa, ili kueleza changamoto wanazokabili-ana nazo, katika mchakato wa kupata amani ya kudumu na katiba mpya, wakati serikali ya kijeshi ikiahidi kukabi-dhi madaraka kwa raia mwezi Machi 2024. **RFI**

Uingereza yadai Russia imepoteza wanajeshi zaidi

LONDON, Uingereza

WIZARA ya Ulinzi ya Uingereza imesema kwamba Russia kuna uwezekano mkubwa ilipata maafa kwa wanajeshi zaidi ya 300 katika mashambulizi la siku ya mwaka mpya kwa wanajeshi wake nchini Ukraine karibu na Donetsk City.

Iliyasema hayo mwishoni mwa juma lililopita, ikiongeza kwa wizara ya Russia huenda ilifanya tathmini kuwa haiwezi kuepuka kuzun-

gumzia shambulio hilo kwa sababu makamanda wa Russia wamekuwa wakikosolewa vikali kutokana na tukio hilo.

Wizara hiyo ilibainisha kuwa inaamini kwamba watu wengi huenda waliuawa au kupotea, zaidi ya kujeruhiwa.

Pia wizara hiyo ilibaini kuwa wakati mwenzake wa Russia alichukua hatua nadra ya kukiri hadharani kwamba wamepata mageruhi, Russia ilidai ni watu 89 pekee waliouawa. **VOA**

HABARI MICHEZO

SIMBA YAIWEKA KWANZA AFRICAN SPORTS KIPORO

Na Saada Akida

WAKATI Kocha Msaidizi wa Simba, Juma Mgunda, akisema kabla ya mchezo dhidi ya Coastal Union hatua ya 32 ya Kombe la Shirikisho la Azam (ASFC) maarufu FA Cup, walitegemea kupata upinzani mkubwa, Mwalimu Msaidizi wa 'Wagosi wa Kaya' hao, Joseph Lazaro, amesema mambo yaliwawia magumu kwa kuwa wapinzani wao hao walikuwa bora idara zote.

Simba imefanikiwa kutinga hatua ya 16-bora baada ya juzi kuibuka na ushindi wa bao 1-0 dhidi ya Coastal Union, bao pekee likifungwa na Sadio Kanoute, katika mechi hiyo iliyochezwa Uwanja wa Benjamin Mkapa Dar es Salaam juzi, hivyo sasa itakutana na African Sports ya

Tanga.

Akizungumza na gazeti hili jana, Mgunda alisema katika mechi yoyote ya hatua ya mtoano inakuwa ngumu kwa kuwa hakutafutwi pointi bali ushindi pekee.

Alisema ushindani waliotegemea wamekutana nao, lakini mbinu wali-zoonyesha ziliamua mchezo huo na kuwawezesha kuibuka na ushindi.

"Tulitegemea kupata ushindani mkubwa kutoka Coastal Union, nasi tulijipanga kwa hilo, wachezaji walihakikisha wanafuata vizuri maelekezo tuliyowapa," alisema Mgunda.

Alisema wachezaji wake wamepambana kupata matokeo mazuri katika mchezo huo ambao ulikuwa na

ushindani mkubwa kwa timu zote mbili.

Mgunda alisema mechi ijayo ya hatua ya 16-bora dhidi ya African Sports ya Tanga pia, itakuwa ngumu kama alivyosema, lakini kila mchezo una mipango yake na muda ukifika watajipanga kwa mechi hiyo.

Alisema mchezo unaofuata katika hatua nyingine wanacheza na timu kutoka Tanga, na kwamba ni miongoni mwa timu ambayo anaifahama kama ilivyokuwa Coastal Union kwa kukutana na ushindani mkubwa.

"Lengo letu ni kuhakikisha tunashinda taji hili na ili tufanikiwe tunapaswa kushinda kila mchezo kwa kuwa huku hakutafutwi alama bali kupata ushindi," alisema Mgunda.

Kocha huyo alisema hawana muda wa kupoteza katika kutafuta wanachokihitaji am-

bacho ni ushindi kila mechi hasa Kombe la Shirikisho ambalo anayepoteza anatoka katika mashindano.

Kocha Msaidizi wa Coastal Union, Lazaro alisema mchezo huo ulikuwa mgumu na ushindani mkubwa na Simba walistahili kupata ushindi kwa sababu ya ubora na uzoefu wa kikosi cha wapinzani wao.

Alisema wachezaji wake walipambana na kucheza vizuri kipindi cha kwanza, na kwamba mpango wao wa kupata ushindi haukufanikiwa katika mchezo huo.

"Simba haikuwa bora sethemu moja pekee, bali timu nzima walicheza vizuri na kutumia ubora wa wachezaji wao kupata matokeo mazuri katika mchezo huo wa mtoano, hivyo sasa tunarudi uwanjani kujiandaa na mchezo yetu ya ligi," alisema Lazaro.

Pluijm alia kiwango Singida Big Stars

Na Hadija Mngwai

LICHA ya kufanikiwa kutinga hatua ya 16-bora ya michuano ya Kombe la Shirikisho la Azam (FA Cup), Kocha Mkuu wa Singida Big Stars, Hans van Pluijm, ameeleza kutokufurahishwa na kiwango kilichoonyeshwa na nyota wake dhidi ya Ruvu Shooting juzi.

Singida Big Stars imefanikiwa kutinga hatua ya 16-bora ya michuano ya FA baada ya kuitandika Ruvu Shooting kwa mabao 2-1 juzi katika Uwanja wa Liti mkoani Singida.

Akizungumza na Nipashe jana, Pluijm (pichani chini) alisema kiwango kilichoonyeshwa na nyota wake hao dhidi ya Azam ni tofauti na mechi ya juzi dhidi ya Ruvu Shooting licha ya kupata ushindi.

"Mechi tuliyochesha dhidi ya Azam wachezaji walionyesha kiwango kizuri tofauti na mechi hii, wachezaji hawakuonyesha upambanaji uliotakiwa katika upande wa ulinzi na ushambuliaji.

"Nimefurahi kwa matokeo haya na kufanikiwa kuingia hatua inayofuata ya 16-bora licha ya kutoonyesha uwezo unaostaili, tutajipanga ili kuweza kufanya vizuri hatua inayofuata.

"Tunahitaji kuwa bora zaidi katika mechi zinazofuata ili kuweza kupata matokeo katika kila mchezo tutakocheza, tunahitaji matokeo mazuri," alisema Pluijm.

IKO HIVI...

Kocha Mkuu wa Al Hilal ya Sudan, Florent Ibenge, akizungumza na wanachama wa Kluba ya Simba katika mkutano mkuu wa kluba hiyo uliofanyika ukumbi wa Mikutano wa Julius Nyerere jijini Dar es Salaam jana. Ibenge anatarajia kuiongoza timu yake hiyo kuivaa Simba kwenye mechi ya kirafiki ya kimataifa itakayopigwa Uwanja wa Benjamin Mkapa Jumapili wiki hii. **PICHA: JUMANNE JUMA**

Dodoma Jiji yaahidi kulipa kisasi kwa Azam FC

Na Adam Fungamwango

BAADA ya kuchapwa mabao 4-1 na kuondolewa kwenye hatua ya 32-bora ya michuano ya Kombe la FA dhidi ya Azam FC katika mechi iliyochezwa Ijumaa iliyo-pita Uwanja wa Azam Complex, Chamazi, Dar es Salaam, Dodoma Jiji imeapa kulipiza kisasi kuelekea mechi ya Ligi Kuu Tanzania itakayochezwa Februari 4, mwaka huu Uwanja wa Jamhuri jijini Dodoma.

Kocha Msaidizi wa timu hiyo, Kassim Liogope, amesema

wamesikitishwa sana kufungwa mabao hayo na kuondolewa kwenye michuano hiyo kitu ambacho walikifanyia kazi kisitokee, lakini wakaruhusu mabao mawili ya haraka haraka ambayo yaliimaliza mechi hiyo.

"Inauma na kusikitisha, lakini mechi imeshaisha, hawa jamaa tuna mechi nao ya Ligi Kuu siku hizi chache, watakuja kwetu ni lazima na sisi tulipize kisasi, tuna uwezo wa kufanya hivyo kwa sababu hata kwenye mechi hii siyo kama walituzidi sana, tume-fungwa mabao mawili ya haraka

haraka ambayo yalionekana kutuvunja nguvu, tukakosa penalti, nadhani hapo ndipo mchezo ulipoishia.

"Tunakwenda kurekebisha mapungufu ya mabeki wetu na kipa ambayo yalitufanya tupoteze kwa idadi hii ya mabao, siku hiyo tutakuwa nyumbani, nadhani tutakuwa na mchezo mzuri sana," alisema Liogope.

Kwenye mechi hiyo, mabao ya Azam yaliwekwa wavuni na Charles Edward, Daniel Amoah, Iddy Nado na goli la kujifunga la Justine Bilal, huku Muhsin

Makame akiifungia goli pekee Dodoma Jiji.

Mbali na mechi hiyo, matokeo mengine ya mechi zilizochezwa Ijumaa ni kwenye Uwanja wa Manungu Complex, Mtibwa Sugar ilipoichakaza Buhaya FC mabao 4-0, JKT Tanzania iliyo kwenye Ligi ya Championship ikiiondoshwa Polisi Tanzania kwa mikwaju ya penalti 5-4 baada ya sare ya bao 1-1, kwenye Uwanja wa Ushirika mjini Moshi, Kilimanjaro, Green Warriors ikaitwanga Mbuni FC mabao 2-1.

Mechi za Jumamosi, mbali na Simba kuifunga Coastal Union bao 1-0, KMC nayo ilishinda 1-0 dhidi ya Copco kwenye Uwanja wa Uhuru, Dar es Salaam, African Sports ikasonga mbele kwa mikwaju ya penalti 4-2 dhidi ya New Dundee, Mbeya Kwanza ikiwa Uwanja wa Majimaji Songea, ikachapwa bao 1-0 dhidi ya Mbeya City, Singida Big Stars ikasonga mbele kwa kuifunga Ruvu Shooting mabao 2-1 Uwanja wa Liti, Singida na Geita Gold ikiwa Nyankumbu iliidungua Nzega FC bao 1-0.

HABARI MICHEZO

ZISIKUPITE

CAICEDO ANUKIA ARSENAL

ARSENAL imewasilisha ofa ya pili yenye thamani ya hadi pauni milioni 70 kwa ajili ya kiungo wa Ecuador, Moises Caicedo, lakini Brighton wanataka pauni milioni 80 kwa mchezaji huyo mwenye umri wa miaka 21. *(Mail on Sunday)*

RICE ATAKIWA EMIRATES

KLABU ya Arsenal itaendelea na harakati zake za kumnunua kiungo wa kati wa West Ham na England, Declan Rice mwenye umri wa miaka 24, hata kama watamsajili Moises Caicedo. *(Telegraph)*

LUKAKU AWANIWA NEWCASTLE

KLABU za Newcastle United na Tottenham Hotspur zinaweza kumnunua mshambuliaji wa Ubelgiji, Romelu Lukaku, mwenye umri wa miaka 29, ambaye kwa sasa yuko kwa mkopo Inter Milan kutoka Chelsea msimu wa majira ya joto. *(Calciomercato)*

HARRISON APEWA OFA

LEICESTER City imetoa ofa ya pauni milioni 20 kwa winga wa Leeds United, Jack Harrison mwenye umri wa miaka 26. *(Athletic)*

PICKFORD AFUATILIWA SPURS

KLABU ya Tottenham Hotspur inamfuatilia kwa karibu golikipa wa Everton na England, Jordan Pickford, mwenye umri wa miaka 28, kabla ya uhamisho wa majira ya joto. *(Football Insider)*

MCKENNIE ASAKWA FOREST

KLABU ya Nottingham Forest inafikiria kumnunua kiungo wa kati wa Juventus na Marekani, Weston McKennie ambaye pia anasakwa na Leeds United. *(Athletic)*

HINCAPIE AIVUTIA SPURS

KLABU ya Tottenham Hotspur inavutiwa na Bayer Leverkusen na beki wa kati wa Ecuador, Piero Hincapie mwenye umri wa miaka 21, lakini hawataki kufikia thamani ya Leverkusen ya pauni milioni 80. *(Sun)*

SPURS SAFI KWA PORRO

TOTTENHAM Hotspur ina makubaliano ya mdomo na Sporting Lisbon kwa mlinzi wa Hispania, Pedro Porro na inatazamiwa kulipa euro milioni 48 kwa mchezaji huyo mwenye umri wa miaka 23. *(Record)*

GUENDOUZI AWARDWA EPL

KLABU ya West Ham imeungana na Aston Villa katika mbio za kumnunua kiungo wa kati wa Marseille na Ufaransa, Matteo Guendouzi mwenye umri wa miaka 23. *(Metro)*

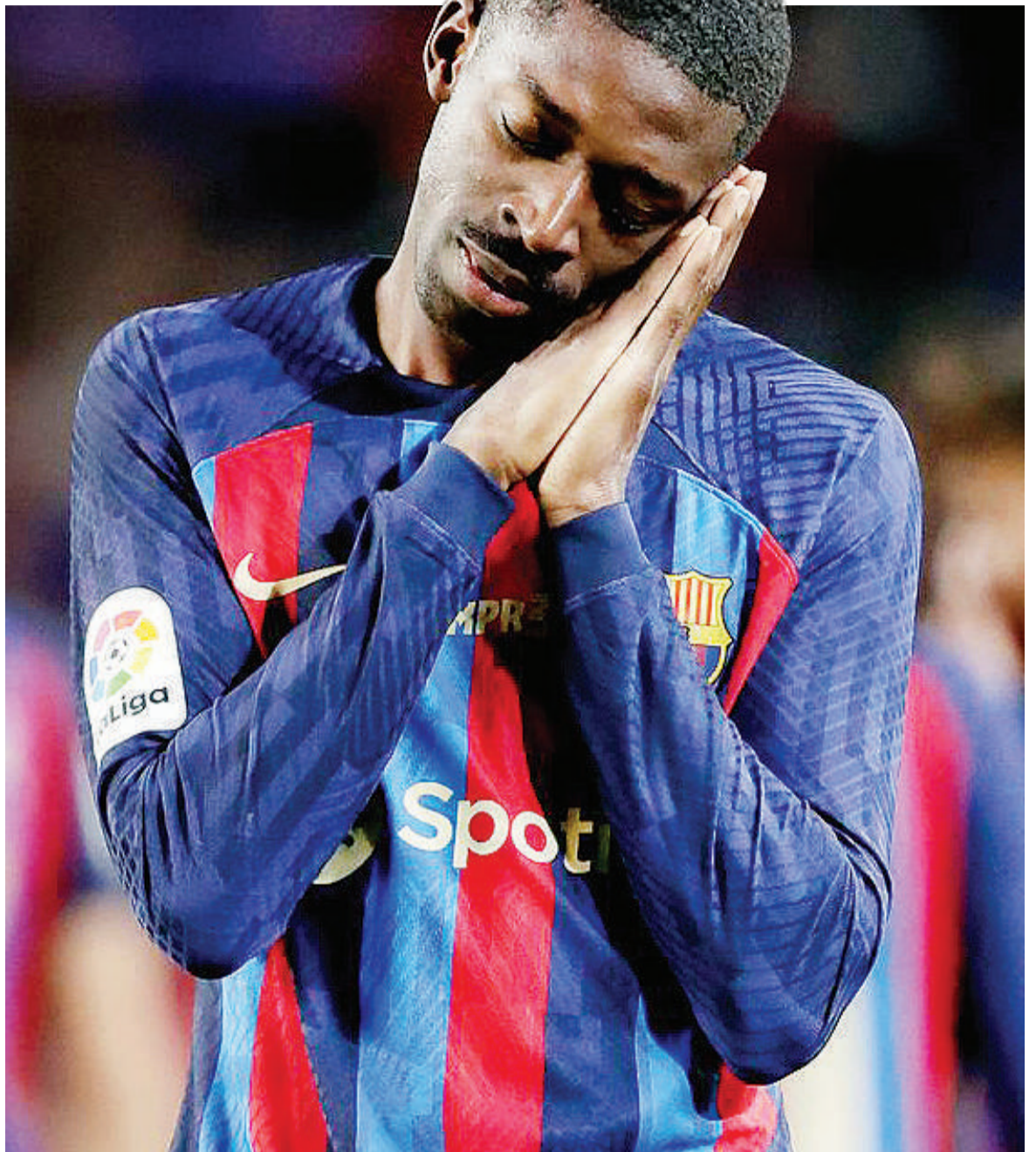
ANDRE ATAJWA FULHAM

FULHAM imewasilisha ombi jipya la kutaka kumsajili kiungo wa kati wa Fluminense Mbrasil Andre mwenye umri wa miaka 21 kwa mkopo. *(Fabrizio Romano)*

SAMUEL NA BOURNEMOUTH

KLABU ya Bournemouth inapanga uhamisho wa pauni milioni 12 kumnunua winga wa Fenerbahce na Nigeria, Bright Osayi-Samuel, mwenye umri wa miaka 25. *(Sun on Sunday)*

DONDOO ZA SOKA
MAGAZETI YA...

DEMBELE HATIHATI
KUIKOSA MAN UTD

BARCELONA, Hispania

OUSMANE Dembele anatarajiwa kukosa michezo kadhaa muhimu ya Barcelona baada ya kupata maumivu ya paja katika ushindi wao wa LaLiga dhidi ya Girona Jumamosi.

Winga huyo wa Ufaransa, anayetajwa na kocha Xavi kama "mchezaji muhimu zaidi wa Barcelona katika hali ya mtu mmoja-mmoja", anaweza kushindwa kurejea kwa wakati katika mchezo wa kwanza wa hatua ya mtoano wa Ligi ya Europa dhidi ya Manchester United, utakaopigwa Februari 16, mwaka huu pale Camp Nou.

Vipimo vya leo (jana) vimefichua kuwa ameumia misuli ya kwenye paja la kushoto, hivyo...

Barcelona bado hawajatoa makadirio rasmi ya muda gani Dembele atakuwa nje ya uwanja, lakini ripoti za ndani zimesema kuwa huenda akakosekana kwa wiki tatu.

Jeraha hilo lilimpata kwenye ushindi wa nane katika michezo tisa ya LaLiga, ambapo aliyechukua nafasi ya Dembele akitokea benchi, Pedri, alifunga bao pekee dakika ya 61.

Dembele aliotoka baada ya dakika 26 na kufanyiwa ukaguzi kabla ya Barcelona kuanza safari fupi ya kurudi nyumbani.

Barcelona walitangaza kwenye tovuti yao: "Vipimo vya leo (jana) jioni kwa Ousmane Dembele vimefichua kuwa ameumia misuli ya kwenye paja lake la kushoto."

Dembele ana mabao nane na asisti saba kwa Barcelona msimu huu, huku Robert Lewandowski akihusika kwenye mabao 27 (mabao 22 na asisti tano).

Barcelona wana mechi za LaLiga dhidi ya Real Betis, Sevilla na Villarreal kabla ya mechi dhidi ya Man United.

SportPesa

LIVE IN

PLA

MECHI KALI

DERBY

VERSUS

WEST HAM

1 | 4.05

X | 3.55

2 | 1.80

PIGA *150*87#

Karibu SportPesa

1. Bet Sasa
 2. Michezo zaidi
 3. JACKPOT
 4. Weka Pesa
 5. Akaunti yangu
 6. Toa Pesa
 7. Matokeo ya Bet/Mechi
00. Toka

SportPesa

SPORTPESA.CO.TZ

HUDUMA KWA WATEJA MASAA 24, TUPIGIE:

0764115588, 0677115588
0685115588 GBT:0249

@TZSportPesa

@SportPesaTZ

@tzsportpesa

ERIKSEN AIPA WASI WASI MAN UNITED

MANCHESTER, England

ERIK ten Hag anasubiri uchunguzi kamili wa jeraha la kifundo cha mguu la Christian Eriksen baada ya kiungo huyo kuondoka uwanjani Old Trafford akiwa na magongo juzi.

Mchezaji huyo wa kimataifa wa Denmark alikumbana na changamoto kali kutoka kwa mshambuliaji wa Reading, Andy Carroll wakati wa ushindi wa mabao 3-1 wa Manchester United wa Kombe la FA raundi ya nne.

Carroll aliepuka adhabu kutoka kwa mwamuzi Darren England kwa kuchezea rafu, ingawa baadaye alitolewa nje kwa kadi mbili za njano zilizozaa nyekundu.

Jeraha la Eriksen ni sababu ya wasiwasi kwa United, kukiwa na mechi muhimu za Ligi Kuu England na mchezo wa Ligi ya Europa dhidi ya Barcelona na Ten Hag anasubiri tathmini kamili kuhusu tatizo hilo.

"Siku zote ni vigumu kusema hivyo punde tu baada ya mchezo kumalizika, lakini ni jeraha la kifundo cha mguu na tunapaswa kuona utambuzi ni nini," alisema Ten Hag akiwaambia waandishi wa habari baada ya mechi.

"Itakuwa angalau saa 24 kabla ya sisi kujua hilo, na kisha naweza kusema zaidi."

Ushindi kwa United unaifanya klabu hiyo kuwa kwenye ushindani wa mashindano yote msimu huu na kiwango cha Antony kilivutia macho, baada ya kutoa pasi ya bao la kwanza la Casemiro.

Ten Hag alishuhudia pia timu yake ikipata ushindi kwenye Kombe la EFL katikati ya juma dhidi ya Nottingham Forest ingawa ameona maendeleo, anahisi bado kuna mengi yajayo.

Kane kujifunga zaidi Spurs

LONDON, England

HARRY Kane yuko tayari kuongeza mkataba wake na Tottenham Hotspur na atafanya mazungumzo juu ya mkataba mpya baada ya dirisha la Januari kufungwa, kwa mujibu wa Daily Mail.

Mchezaji huyo mwenye umri wa miaka 29, ambaye amefurahia msimu mzuri licha ya matatizo ya Spurs, mkataba wake unamalizika mwaka ujao na anaweza kuondoka katika klabu

hiyo ya Kaskazini mwa London kwa uhamisho wa bure msimu wa majira ya joto wa 2024.

Hilo limeitahadhari sha Manchester United hasa kuhusu uwezekano wake wa kupatikana, huku Chelsea, Bayern Munich na Real Madrid pia zikifikiriwa kumtaka.

Katika hatari ya kumpoteza mfungaji bora wao bila malipo, Spurs wanaaminika kufikiria kumuua Kane kama atakataa kusaini mkataba mpya na

watakubali ada ya takriban pauni milioni 100 kutoka kwa wapinzani wao wa Ligi Kuu England.

Lakini gazeti la The Athletic limeripoti kwamba uwezekano wa kuondoka kwa Kane ni mbali na hitimisho lililosahaulika na anaweza kushawishika kusalia Tottenham.

Nahodha huyo wa England tayari kusaini mkataba mpya na atakaa na mabosi wa Spurs baada ya dirisha la Januari kujadili masharti.

HABARI MICHEZO

CHEZA USHINDE KASINO

SCAN HAPA KUPAKUA APP YETU!

SPORTPESA APP

PAKUA APP YETU, BET LEO UWE MILIONEA

MECHI ZA USHINDI

**"1" - NI TIMU YA NYUMBANI KUSHINDA
"X" - NI TIMU KUTOKA SARE
"2" - NI TIMU YA UGENINI KUSHINDA.**

JUMATATU - 30/01/2023

MUDA	GAMEID	MICHEZO	NYUMBANI SARE UGENINI		
			1	X	2
14:00	3053	Roma Youth vs Udinese Youth	1.28	5.39	7.67
14:15	3813	Pusamania Borneo vs Persik Kediri	1.59	3.73	4.97
14:30	4634	PSM Makassar vs Rans Nusantara	1.39	4.33	6.60
15:45	1965	PAO Rouf vs Egaleo Athens	8.09	3.89	1.39
16:00	1738	CS Chebba vs Stade Tunisien	2.28	2.64	3.53
16:00	2012	ES Metlaoui vs Avenir Rjich	2.04	2.68	4.23
16:00	2165	Africain vs EO Sidi Bouzid	1.47	3.36	8.27
16:00	3158	ES Sahel vs Esperance Tunis	2.73	2.68	2.78
16:00	3392	US Monastir vs AS Slimane	1.45	3.37	8.71
16:00	3461	Olympique de Beja vs US Ben Guerdane	2.19	2.70	3.64
16:00	3466	US Tataouine vs ES Hammam Sousse	2.16	2.75	3.68
16:00	4419	Club A Bizertin vs CS Sfaxien	3.04	2.51	2.68
16:00	5191	Crystal Palace U21 vs Manchester City U21	2.96	3.66	2.04
16:00	5945	Napoli Youth vs Empoli Youth	2.86	3.22	2.28
16:15	5379	Kallithea FC vs GS Ilioupoli	1.65	3.26	5.38
16:30	1199	Churchill Brothers vs Sudeva Delhi FC	1.29	4.78	8.73
16:35	4116	Al-Shamal vs Al Rayyan SC	3.06	3.31	2.12
16:35	5451	AL Wakrah vs Lekhwiya SC	3.68	3.94	1.74
17:00	3346	FK Sumgayit vs Turan Tovuz	3.12	3.01	2.23
18:00	2532	National Bank vs Ghazl EL Mahallah	1.92	2.98	4.57
18:00	3021	AC Milan Youth vs Juventus Youth	2.74	3.26	2.34
18:30	2388	Busaiteen vs Qalali	1.82	3.32	3.99
18:30	3591	Al-Tadamun Buri vs Aali	8.88	4.34	1.32
18:30	4538	Al Seeb vs Al Shabab (Oman)	1.70	3.42	4.56
18:30	5114	Malkiya Club vs Um Alhassam	1.94	3.21	3.68
18:45	2924	Qatar SC vs Al Arabi Doha SC	3.53	3.27	1.96
19:00	1521	PAOK vs Levadiakos	1.25	5.09	12.72
20:00	3963	Ahi Nazareth vs Hapoel Rishon LeZion	2.60	2.92	2.92
20:00	3978	Samsunspor vs Erzurum BB	1.52	3.99	5.18
20:00	4588	AS Ashdod vs El Fahem	5.53	3.40	1.68
20:00	5121	EN Paralimni vs Aris Limassol	3.62	3.30	2.04
20:00	5892	Hapoel Acre vs Ironi Hasharon	2.33	3.04	3.20
20:30	5274	Lamia vs Ionikos Nikea FC	2.06	2.97	3.97
21:00	2385	Cracovia vs Gornik Zabrze	2.12	3.16	3.21
21:00	4140	Belenenses vs CD Trofense	2.08	3.26	3.36
21:00	4543	1860 Munich vs Dynamo Dresden	2.20	3.17	3.23
21:00	4761	Bnei Sakhnin vs Hapoel Katamon	2.90	3.00	2.37
21:00	5732	Voluntari vs CFR Cluj	4.01	3.11	1.96
21:00	5813	Szeged vs FC Gyori Eto	2.06	3.30	3.20
22:00	1984	Roda Kerkrade vs PEC Zwolle	3.10	3.42	2.13
22:00	2299	Jong PSV vs Willem II Tilburg	3.72	3.30	1.95
22:00	2539	Jong Utrecht vs De Graafschap	3.15	3.41	2.11
22:00	2761	Asteras Tripolis vs Panathinaikos	4.56	3.18	1.85
22:30	3145	Ud Audace Cerignola vs Monopoli	2.04	3.14	3.84
22:45	2411	Udinese vs Verona	1.85	3.51	3.95
22:45	4034	Glentoran Belfast vs Crusaders Belfast	2.17	3.27	3.01
22:45	4206	Derby vs West Ham	4.05	3.55	1.80
23:00	2457	Zaragoza vs Ponferradina	1.84	3.32	4.27
23:00	2683	Villarreal vs Rayo Vallecano	1.68	3.75	4.80
23:15	1551	Vitoria Guimaraes vs GD Chaves	1.97	3.34	3.74

CHEZA KWA WAJIBU | KIWANGO CHA MAKATO YA SIMU KUZINGATIWA.

Mgeni Rasmi wa Mkutano Mkuu wa Mwaka wa Simba ambaye ni Mkuu wa Mkoa wa Dar es Salaam, Amos Makalla (kushoto), akisalimiana na Mtendaji Mkuu mpya wa Simba (CEO), Imani Kajula. Katikati ni Mwenyekiti wa Bodi ya Wakurugenzi Simba, Salim Abdallah 'Try Again'. **PICHA: JUMANNE JUMA**

Fifa, CAF watia timu Simba SC

INATOKA UKURASA 24

ya mashindano ya Ligi ya Mabingwa Afrika.

BAJETI YA MABILIONI

Ofisa Fedha Mkuu wa Simba, Suleiman Kahumbu, aliweka wazi bajeti yao ya mwaka 2022-2023 kuwa ni Sh. bilioni 13.7 na matumizi yake ya ni bilioni 13.5, ambazo zitatumika kwa kulipa mishahara, fedha za usajili, po-sho za wachezaji na wafanyakazi na masuala muhimu ya klabu hiyo.

Kahumbu alisema bajeti ya mwaka 2022-2023, vyanzo vyake vya mapato ni fedha za wadhamini Sh. bilioni 3.97 wakiwamo M-Bet na Vunjabai, Emirats, wadhamini wa Ligi Kuu NBC Bank. Haki za matangazo ya Azam TV Sh. bilioni 2.85 na haki ya matangazo Ligi ya Wanawake Sh. milioni 410.

"Mapato ya viingilio vya mlangoni Sh. milioni 961, kodi ya jengo la Msimbazi bilioni 1.1 na ada za wanachama Sh. milioni 17 huku Mo Dewji akiahidi Sh. bilioni 3.95 kwenye bajeti ya mwaka huu.

Alisema matumizi kwa upande wa usajili ni Sh. bilioni 2.45, mishahara ya wachezaji na wafanyakazi bilioni 4.8, bonasi milioni 840 kwa timu zote tatu, leseni na vibali vya makocha na wachezaji wa kigeni kuishi nchini Sh. milioni 189, kodi ya pango ofisi na hosteli Sh. milioni 578, hoteli ndani na nje ya nchi Sh. milioni 403, usafiri wa nje ya nchi Sh. milioni 102.

Aidha, alisema bajeti ya Simba kwa msimu wa 2021/22 ilikuwa ni Sh. bil-

ioni 11.94 huku makusanyo yakiwa Sh. bilioni 12.73.

MANZOKI: NAKUJA SIMBA

Wakati huo huo katika mkutano huo ambao Mshambulaji wa Klabu ya Dalian Professional, inayoshiriki Ligi Kuu nchini China, Cesar Lori Manzoki, amefunguka juu ya usajili wake na kuweka wazi kuwa siku moja atacheza na kuvaa jezi ya klabu hiyo ya Wekundu wa Msimbazi.

Manzoki yuko nchini tangu juzi na jana alialikwa katika Mkutano Mkuu wa Simba ambao ulifanyika Ukumbi wa Mikutano wa Julius Nyerere, Dar es Salaam.

Nyota huyo alisema yuko nchini kwa ajili ya kupata baraka za Wanasimba kwa kipindi hiki ambacho yuko katika klabu yake ya hiyo ya China, ila yeye ni Simba na ndoto yake kwa Afrika ni kuichezea Simba.

Alisema kutojiunga na Simba kwa msimu huu ni roho mbaya za baadhi ya watu ambao wamemkwamisha kucheza ndani ya kikosi cha Simba katika michuano mbalimbali.

"Nawashukuru Wanasimba wote kwa sababu wananipenda na mimi nawapenda, niwahakikishie kuwa mimi ni mtoto wao na kwa hapa Afrika timu ya kucheza si nyingine bali ni Simba pekee na muda wowote nitakuja kucheza ndani ya klabu hii.

"Kuna maneno mengi yalikuwapo hapa nchini na watu walijua nitacheza timu nyingine, ukweli wa nafsi yangu kama nilivyosema awali kuwa siwezi kuchezea timu yenye rangi ya kinyoka

nyoka," alisema Manzoki.

IBENGE AIMWAGIA SIFA

Kocha wa Al Hilal, Florent Ibenge, ambaye anatarajia kuiongoza timu yake Jumapili wiki hii dhidi ya Simba kwenye mechi ya kirafiki ya kimataifa itakayopigwa Uwanja wa Benjamin Mkapa, alisema anajivunia kuwapo kwa ushirikiano kwa Klabu ya Simba na Al Hilal.

Alisema Simba inakuwa timu pekee Ukanda wa CECAFA kucheza kwa mara ya kwanza Africa Super League, inayotarajiwa kuanza Agosti mwaka huu.

"Hii inaonyesha ubora wa Simba kwa sababu ya kufanya kwao vizuri katika michuano ya kimataifa, niwatakie kheri katika ushiriki wao wa michezo ya Ligi ya Mabingwa Afrika," alisema Ibenge.

MTENDAJI MKUU

Mtendaji Mkuu mpya wa Simba (CEO), Imani Kajula, aliweka wazi mipango yake kuwa kazi kubwa ni kuunganisha Wanasimba na kufanya maendeleo makubwa ikiwamo kuifanya Simba kuendelea kuwa kubwa.

"Kuna mambo mengi nitahakikisha Simba inafanikiwa ikiwamo suala la kuwapo kwa hosteli za kisasa zitakazokuwa mali ya klabu, kuzifanya timu zetu zote tishio ndani na nje ya Bara la Afrika ikiwamo Simba Queens kama msimu uliopita iliishia nafasi ya nne basi msimu huu ichukue ubingwa," alisema Kajula.

Michenzo

Jumatatu Januari 30, 2023

Nipashe

Eriksen aipa wasi wasi Man Utd

UKURASA 22

Mshambuliaji wa Dalian Professional ya China, Cesar Lobi Manzoki, akizungumza na wanachama wa Klabu ya Simba, katika mkutano mkuu wa klabu hiyo uliofanyika Ukumbi wa Mikutano wa Julius Nyerere jijini Dar es Salaam jana. Manzoki ameahidi kuja kuichezea timu hiyo kwa siku zijazo. **PICHA: JUMANNE JUMA**

Fifa, CAF watia timu Simba

Na Saada Akida

WAKATI Klabu ya Simba jana ikihitimisha Mkutano Mkuu wake wa mwaka kwa amani na usalama na kisha kucha-gua viongozi wao wapya watakaioingoa kwa kipindi kingine cha miaka minne, imetangaza rasmi kuwa ni moja kati ya klabu zitakazoshiriki michuano ya Africa Super League ambayo inatarajiwa kuanza Agosti mwaka huu.

Klabu ya Simba jana ilifan-ya mkutano mkuu wa kawaida wa mwaka uli-ufuatiwa na uchaguzi mkuu ambapo walichagua mwe-nyekiti wa wanachama pamoja na wajumbe wa-tano wa bodi ya wakuru-gezi.

Akizungumza katika mkutano huo, Mwenyekiti wa Bodi ya Wakurugenzi Simba, Salim Abdallah 'Try Again', alisema kwa sasa kila mchezaji mkubwa Afrika anataka kuja kuichezea klabu hiyo huku akiwahakikishia Simba kuwa furaha waliyopoteza sasa itarudi na hawatakuwa wanyonge tena.

"Simba hii ni ya kimataifa, nimepokea mwaliko mwingine wa kwenda kwenye Semina ya Fifa kule Morocco, hii ni kwa ajili ya Simba, katika watu watatu kwa Af-rika mimi ni mmoja wao kwenda kuwak-

●●● Kukiwasha Africa Super League, viongozi wapya wachaguliwa, Manzoki asema na mimi sasa nakuja...

ilisha.

Alisema kwa sasa Simba ni namba 10 kwa ubora Afrika kwa ngazi ya klabu na kwamba wamejipanga kutetea ubingwa wao wa ligi licha ya kwamba ni ngumu kutokana na ushindani ulioko, lakini wao kama viongozi wamejipanga.

"Hivi karibuni tutapokea ujumbe kutoka FIFA na CAF kuja kukagua kama mnavyojua Simba ndio timu pekee kutoka Ukanda wa CECAFA ambayo itashiriki Af-rica Super League," alisema.

Aidha, Try Again aliwashukuru wana-chama na mashabiki wao kutokana na klabu hiyo kupitia kipindi kigumu, lakini wameendelea kuwa nao wakati wote.

Kuhusu mbio za ubingwa wa Ligi Kuu, alisema licha ya kuzidiwa pointi sita na anayeongoza msimamo (Yanga), bado ha-wajataka katika kinyang'anyiro hicho na wataendelea kupambana ili kuhakikisha wanafanikiwa kufikia malengo yao.

"Mwaka huu tutachukuwa ubingwa kwa uwezo wa Mungu tutafanikiwa ka-tika malengo yetu, kikubwa wanachama na mashabiki wa Simba ni kuendelea ku-waamini viongozi na kuwapa ushirikiano mkubwa.

Alisema hawana budi kumshukuru Mwekezaji Mkuu wa klabu hiyo, Moham-ed 'Mo' Dewji kwa upendo wake, kwa

kutumia pesa zake, muda wake na nguvu zake kuhakikisha wanayafikia mafanikio haya, hivyo wanapaswa kuendelea kum-tia moyo kwa kufanya kazi kubwa.

"Sina budi pia kumshukuru Mtendaji Mkuu aliyepita, Barbara Gonzalez, ame-fanya kazi kubwa, nachukua nafasi hii kumshukuru namwombea dua katika changamoto yake mpya," alisema Try Again.

WAVUNJA REKODI

Uchaguzi huo wa Simba jana ulivunja rekodi ya wanachama kuhudhuria baada ya ukumbi kufurika kupita kiasi hali il-iyosababisha wengine kukosa sehemu ya kukaa na kulazimika kukaa chini sakafuni.

Kwa ujumla uchaguzi uliendelea kwa utu-livu huku mmitikio wa wanachama kuwa ni mkubwa tofauti na uchangu uliopita.

Zoezi la kuhakiki wanachama lilikuwa gumu kutokana na msururu mrefu ulio-anza kuingia ukumbini kuanzia asubuhi na kumaliza saa 8: 17 mchana ambapo ul-inzi ulimarika.

MGENI RASMI ARUSHA DONGO

Mkuu wa Mkoa wa Dar es Salaam, Amos Makalla, ambaye alikuwa mgeni rasmi ka-tika mkutano huo mkuu, yeye amewataka wanachama na mashabiki wa timu hiyo

kutosikiliza maneno ya watu wa pembeni na badala yake kuimarisha kaulimbiu yao ya "Simba Nguvu Moja".

Alisema Simba imetoka katika hali ngu-mu kabla ya sasa kuwapa kwa uhakika wa timu kuingia kambini, kusafiri sehemu mbalimbali, na hiyo yote ni kutokana na kuwapa kwa Mwekezaji, Mo Dewji na wa-dhamini wengine ndani ya klabu hiyo.

"Tusirudi nyuma kwa maneno ya watu ambao hawaitakii mema Simba, kuna mtu katika haya makundi yetu ya mitandao ya kijamii anauliza Sh. bilioni 20 za Mo Dewji ilihali hakuwahi kuchangia hata 5,000 wala kupeleka maji kambini au mazoezini, huyo sio mtu mwema," alisema Makalla.

Alisema baada ya uchaguzi huo kupita Wanasimba wote wanatakiwa kusimama pamoja na kuendelea pale walipoishia na kusonga mbele kucheza nusu fainali

INAENDELEA UKURASA 23

